

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 31 октомври 2018 г.
(OR. en)

13801/18

WTO 277

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-н Jordi AYET PUIGARNAU, директор
Дата на получаване:	31 октомври 2018 г.
До:	Г-н Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2018) 728 final
Относно:	ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ относно изпълнението на споразуменията за свободна търговия 1 януари 2017 г. — 31 декември 2017 г.

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2018) 728 final.

Приложение: COM(2018) 728 final

Брюксел, 31.10.2018 г.
COM(2018) 728 final

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

относно изпълнението на споразуменията за свободна търговия

1 януари 2017 г. — 31 декември 2017 г.

{SWD(2018) 454 final}

<u>ТАБЛИЦА 1</u>	<u>ПРЕГЛЕД НА СПОРАЗУМЕНИЯТА, ОБХВАНАТИ</u>	
	<u>ОТ НАСТОЯЩИЯ ДОКЛАД (ЧАСТ 1)</u>	2
<u>ТАБЛИЦА 1</u>	<u>ПРЕГЛЕД НА СПОРАЗУМЕНИЯТА, ОБХВАНАТИ</u>	
	<u>ОТ НАСТОЯЩИЯ ДОКЛАД (ЧАСТ 2)</u>	4
1.	<u>ВЪВЕДЕНИЕ</u>	6
2.	<u>ПРЕГЛЕД НА ОСНОВНИТЕ ЗАКЛЮЧЕНИЯ</u>	10
3.	<u>ССТ ОТ НОВО ПОКОЛЕНИЕ: ЮЖНА КОРЕЯ, КОЛУМБИЯ —</u> <u>ЕКВАДОР — ПЕРУ, ЦЕНТРАЛНА АМЕРИКА, КАНАДА</u>	17
3.1	<u>ССТ МЕЖДУ ЕС И ЮЖНА КОРЕЯ</u>	17
3.2	<u>ТЪРГОВСКИ СПОРАЗУМЕНИЯ НА ЕС С КОЛУМБИЯ, ПЕРУ</u> <u>И ЕКВАДОР</u>	20
3.3	<u>СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА АСОЦИИРАНЕ МЕЖДУ ЕС И</u> <u>ЦЕНТРАЛНА АМЕРИКА</u>	23
3.4	<u>Всеобхватно икономическо и търговско споразумение Канада —</u> <u>Европейски съюз (ВИТС)</u>	25
4.	<u>ЗАДЪЛБОЧЕНИ И ВСЕОБХВАТНИ ЗОНИ ЗА СВОБОДНА</u> <u>ТЪРГОВИЯ (ЗВЗСТ)</u>	27
5.	<u>ССТ ОТ ПЪРВО ПОКОЛЕНИЕ</u>	32
5.1	<u>Швейцария</u>	32
5.2	<u>Норвегия</u>	33
5.3	<u>Средиземноморски държави</u>	34
5.4	<u>Мексико</u>	36
5.5	<u>Чили</u>	37
5.6	<u>Митнически съюз с Турция</u>	38
5.7	<u>Споразумения за стабилизиране и асоцииране със Западните</u> <u>Балкани</u>	39
6.	<u>СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА ИКОНОМИЧЕСКО ПАРТНЬОРСТВО (СИП) С</u> <u>ДЪРЖАВИТЕ ОТ АФРИКА, КАРИБИТЕ И ТИХООКЕАНСКИЯ</u> <u>БАСЕЙН (АКТБ)</u>	40
6.1.	<u>СИП с Южноафриканската общност за развитие (ЮАОР)</u>	42
6.2.	<u>Временно СИП с държавите от Източна и Южна Африка (ИЮА)</u>	42
6.3.	<u>СИП с Форума на карибската група от държавите от АКТБ</u> <u>(КАРИФОРУМ)</u>	42
6.4.	<u>СИП с държавите от Тихоокеанския басейн и СИП с Гана, Кот</u> <u>д'Ивоар и Камерун</u>	43
7.	<u>ТЪРГОВИЯ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ: АКТУАЛНА</u> <u>ИНФОРМАЦИЯ ЗА НАЙ-НОВИТЕ ДЕЙНОСТИ</u>	45

8. <u>НА ФОКУС: ТЪРГОВИЯТА С ПРОДУКТИ НА ХРАНИТЕЛНО-ВКУСОВАТА ПРОМИШЛЕННОСТ В РАМКИТЕ НА ССТ</u>	47
9. <u>АКТУАЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ТЕКУЩИ И БЪДЕЩИ ДЕЙНОСТИ</u>	51
10. <u>ПРАВОПРИЛАГАНЕ</u>	54
<u>ПРИЛОЖЕНИЕ 1 — ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПРЕФЕРЕНЦИИ ВЪРХУ ВНОСА В ЕС</u>	55
<u>ПРИЛОЖЕНИЕ 2 — ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПРЕФЕРЕНЦИИ ВЪРХУ ИЗНОСА ОТ ЕС</u>	56
<u>ПРИЛОЖЕНИЕ 3 — СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА</u>	57

Таблица 1 ПРЕГЛЕД НА СПОРАЗУМЕНИЯТА, ОБХВАНАТИ ОТ НАСТОЯЩИЯ ДОКЛАД (ЧАСТ 1)

<u>ССТ от ново поколение</u>	
Партньор	Дата, от която се прилага
ССТ между ЕС и Южна Корея	1 юли 2011 г.
ССТ между ЕС и Колумбия, Перу и Еквадор	1 март 2013 г. за Перу; 1 август 2013 г. за Колумбия; от 1 януари 2017 г. за Еквадор.
Споразумение за асоцииране между ЕС и Централна Америка	1 август 2013 г.: стълбът относно търговията се прилага за Хондурас, Никарагуа и Панама; 1 октомври 2013 г.: Коста Рика и Ел Салвадор; 1 декември 2013 г.: Гватемала.
Всеобхватно икономическо и търговско споразумение Канада — Европейски съюз (ВИТС)	21 септември 2017 г.
<u>Задълбочени и всеобхватни зони за свободна търговия (ЗВЗСТ)</u>	
ЕС — Грузия	1 септември 2014 г., влезе в сила на 1 юли 2016 г.
ЕС — Молдова	1 септември 2014 г., влезе в сила на 1 юли 2016 г.
ЕС — Украйна	1 януари 2016 г., влезе в сила на 1 септември 2017 г.
<u>ССТ от първо поколение</u>	
Партньор	Дата, от която се прилага
Митнически съюз между ЕС и Турция	Споразумение за асоцииране, подписано през 1963 г.; крайната фаза на митническия съюз е завършена на 1 януари 1996 г.
ЕС — Швейцария	1972 г.
ЕС — Норвегия	1 юли 1973 г.

ЕС — Израел	1 януари 1996 г.
ЕС — Йордания	1 май 2002 г.
ЕС — Палестина ¹	1 юли 1997 г.
ЕС — Тунис	1 март 1998 г.
ЕС — Мароко	18 март 2000 г.
ЕС — Ливан	1 март 2003 г.
ЕС — Египет	21 декември 2003 г.
ЕС — Алжир	1 септември 2005 г.
Глобално споразумение между ЕС и Мексико	ССТ по отношение на стоките се прилага от 1 юли 2000 г. ССТ по отношение на услугите се прилага от 1 март 2001 г.

¹ Това название не може да се тълкува като признаване на държава Палестина и не засяга индивидуалните позиции на държавите членки по този въпрос.

**ТАБЛИЦА 1 ПРЕГЛЕД НА СПОРАЗУМЕНИЯТА, ОБХВАНАТИ ОТ НАСТОЯЩИЯ ДОКЛАД
(ЧАСТ 2)**

<u>ССТ от първо поколение</u>	
Партньор	Дата, от която се прилага
Споразумение за асоцииране между ЕС и Чили	1 февруари 2003 г.
ССА между ЕС и бивша югославска република Македония ²	Временно споразумение относно търговията: 1 юни 2001 г.
ССА между ЕС и Албания	Временно споразумение относно търговията: 1 декември 2006 г.
ССА между ЕС и Черна гора	Временно споразумение относно търговията: 1 януари 2008 г.
ССА между ЕС и Сърбия	Временно споразумение относно търговията за Сърбия: 1 февруари 2009 г. за ЕС: 8 декември 2009 г.
ССА между ЕС и Босна и Херцеговина	Временно споразумение относно търговията: 1 юли 2008 г.
ССА между ЕС и Косово ³	1 април 2016 г.
<u>Споразумения за икономическо партньорство (СИП)</u>	
Партньор	Дата, от която се прилага
ЕС — Тихоокеански регион	28 юли 2014 г.: Фиджи; 20 декември 2009 г.: Папуа-Нова Гвинея.
ЕС — КАРИФОРУМ	29 декември 2008 г.: Антигуа и Барбуда, Белиз, Бахамски острови, Барбадос, Доминика, Доминиканска република, Гренада, Гвиана, Ямайка, Сейнт Китс и Невис, Сейнт Лусия, Сейнт Винсент и Гренадини, Суринам и Тринидад и Тобаго.
ЕС — подрегион на държавите от Източна и Южна Африка (ИЮА)	14 май 2012 г.: Мадагаскар, Мавриций, Сейшелските острови и Зимбабве.
СИП между ЕС и Централна Африка	4 август 2014 г.: Камерун
СИП между ЕС и ЮАОР (Южноафриканска общност за развитие)	10 октомври 2016 г.: Ботсуана, Лесото, Намибия, Южна Африка и Свазиленд; 4 февруари 2018 г.: Мозамбик.
Временно СИП между ЕС и Гана	15 декември 2016 г.
Временно СИП между ЕС и Кот д'Ивоар	3 септември 2016 г.

² Споразумение за стабилизиране и асоцииране

³ Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244 (1999) на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. Цел на настоящия доклад

Двустранните и регионалните споразумения за свободна търговия (ССТ) са основни двигатели на икономическия растеж. Като извличат ползи от глобализацията, те носят важни предимства за хората и дружествата в Европейския съюз (ЕС) и в държавите партньорки. ССТ са основен фактор за резултатите на ЕС в областта на външната търговия, тъй като разкриват нови пазари за износителите и предлагат по-предвидима и основана на правила бизнес среда, която е благоприятна за избора на потребителите и конкуренцията. Макар че премахването на митата и нетарифните бариери след границата продължават да бъдат ключови характеристики на търговските споразумения, значимостта на други техни елементи се увеличава. По-конкретно, на преден план излизат правилата в подкрепа на свободната и справедлива търговия (свързани например с правилата за защита на правата върху интелектуална собственост и конкуренцията), но и правилата, защитаващи трудовите права и околната среда. В допълнение някои ССТ могат да предложат възможност за по-тясно сътрудничество между страните по редица въпроси, от научните изследвания и иновациите до стандартизацията и изменението на климата.

С увеличаването на броя на търговските споразумения, сключени от ЕС, се увеличава и общественият интерес относно тяхното въздействие. За да анализира реалните и потенциалните ползи от основните търговски споразумения⁴, Комисията поема ангажимент в своето съобщение⁵ *„Търговията — за всички“* да прави ежегоден преглед на изпълнението на тези споразумения, като изяснява напредъка, но и оставащите предизвикателства и стъпките, които тя предприема за реализиране на пълния потенциал на ССТ.

Подобно на [първия доклад](#)⁶, публикуван през ноември 2017 г., настоящият втори годишен доклад относно изпълнението на ССТ (по-нататък наричан „докладът“) има за цел да повиши осведомеността и прозрачността относно това как Комисията изпълнява ССТ. Докладът следва да даде възможност на другите институции на ЕС, държавите — членки на ЕС, гражданското общество и на всички, които имат интереси в търговската политика на ЕС, да следят отблизо и да обсъждат начина, по който ЕС прилага своите ССТ. Информацията, събрана за изготвяне на настоящия доклад, ще се използва и при бъдещи търговски преговори. В допълнение докладът също така дава полезни познания за степента, до която развиващите се държави се възползват от ССТ с ЕС, и относно това как помощта за развитие да бъде съобразена по-добре с наскоро актуализираната [стратегия за подпомагане на търговията](#).

⁴ Общ преглед на всички търговски споразумения, които ЕС е сключил или по които води преговори, е предоставен на адрес: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/december/tradoc_118238.pdf

⁵ Европейска комисия, съобщение „Търговията — за всички. Към една по-отговорна търговска и инвестиционна политика“, COM(2015) 497.

⁶ Доклад на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите от 17 ноември 2017 г.; Брюксел, 9.11.2017 г., COM(2017) 654 final

1.2 Използвани данни за доклада

Общите търговски статистически данни⁷ в доклада относно развитието на търговията и инвестиционните потоци се основават на данните на Евростат (COMEXT) на разположение към 15 юли 2018 г.⁸, освен ако не е посочено друго. Освен ако е посочено друго, последните налични годишни данни за търговията със стоки са за 2017 г., а тези за услуги и инвестиции — за 2016 г. Статистическите данни относно степента на използване на преференциите (PUR)⁹ се основават на административни данни, събрани от съответната държава вносител. Степента на използване на преференциите показва за каква част от търговските потоци са ползвани преференциите по дадено търговско споразумение. Степента на използване на преференциите отразява дела на вноса или износа, попадащ в обхвата на търговските преференции, като дял от общата стойност на вноса или износа, *отговарящ на условията за преференции*, от държавата партньор, т.е. общата стойност на вноса или износа, отговарящ на условията за преференции, разделена на вноса/износа, който действително е бил обхванат от преференциалната схема. Отговарящ на условията за преференции внос/износ съществува, ако прилаганата преференциална тарифа е по-ниска от прилаганата тарифа за най-облагодетелствана нация (НОН). Впоследствие безмитната търговия по режим НОН не се включва в изчисленията.

Степента на използване на преференциите върху вноса в ЕС от партньорите по ССТ е на база данни на Евростат. Евростат обединява данни за митата и търговските потоци и изгражда масив от данни, от който Комисията извлича информация както относно режима, на чиито условия отговаря продуктът, така и относно степента, в която е използван този режим. Полученият масив от данни е хармонизиран и последователен¹⁰ и дава възможност да се прави сравнение между държавите партньорки и отделните години.

За разлика от това, за изчисляване на степента на използване на преференциите върху износа от ЕС за партньори по ССТ Комисията използва административни данни, респективно събрани от съответната трета държава вносител. Тези статистически данни не са хармонизирани. Поради това следва да се счита, че прякото сравнение между държавите партньорки или с вноса в ЕС има чисто ориентировъчен характер. Степента на използване на преференциите е предоставена само в случаите, когато са налице достатъчно надеждни данни.

⁷ Общи статистически данни за търговските потоци на стоки и услуги за всяка държава — партньорка по ССТ, могат да бъдат намерени в работния документ на службите на Комисията.

⁸ Що се отнася до Споразумението за асоцииране с Централна Америка, съществуват значителни разлики между статистическите данни на Евростат и тези от Централна Америка; от съображения за последователност са използвани само данни на Евростат.

⁹ Информацията относно степента на използване на преференциите по държави партньорки може да бъде разгледана в приложения 1 и 2.

¹⁰ Въпреки това все пак е възможен известен марж на грешка, тъй като данните не обхващат някои промени в преференциалния статут на вноса, като например исканията за преференции, подадени от вносителите след декларирането на стоките пред митническите органи, и отказите на преференции, издадени от митническите органи при последващ контрол след вдигането на стоките.

1.3 Обхват и структура на доклада

Настоящият доклад предоставя актуална информация относно дейностите на Комисията по изпълнението на ССТ и обобщение на най-важните процеси във връзка с 35 големи търговски споразумения с 62 държави партньорки, които към 2017 г. са били прилагани поне в течение на няколко месеца (вж. таблица I). Подробна информация относно всяко отделно споразумение е предоставена в работния документ на службите на Комисията, придружаващ настоящия доклад.

- в раздел 2 са обобщени някои от основните констатации по отношение на основните области, обхванати от споразуменията, като са описани постигнатият напредък и оставащите нерешени въпроси;
- в раздели 3 — 6 са обхванати най-важните акценти за всяка категория ССТ:
 - ССТ от ново поколение (раздел 3);
 - Задълбочени и всеобхватни зони за свободна търговия (ЗВЗСТ; раздел 4),
 - ССТ от първо поколение (раздел 5) и
 - Споразумения за икономическо партньорство (раздел 6);
- в раздел 7 е разгледано изпълнението на ангажиментите, свързани с търговията и устойчивото развитие (ТУР);
- в раздел 8 е направен преглед на търговията с продукти на хранително-вкусовата промишленост в рамките на ССТ;
- в раздел 9 е разгледана дейността на Комисията за повишаване на осведомеността и подобряване на използването на ССТ;
- раздел 10 отразява текущото състояние по отношение на правоприлагането.

СЪСТОЯНИЕ НА ТЪРГОВИЯТА НА ЕС

септември 2018 г.

2. ПРЕГЛЕД НА ОСНОВНИТЕ ЗАКЛЮЧЕНИЯ

2.1 Контекст

ССТ са важен катализатор за отваряне на пазарите и създаване на рамковите условия, които благоприятстват търговията и инвестициите. Търговските споразумения дават възможност на дружествата от ЕС да увеличат своя внос и износ, което допринася за увеличаване на brutния вътрешен продукт (БВП) на ЕС. Освен това е установена ясна връзка между заетостта (в ЕС и чужбина) и добавената стойност, генерирана от износа на ЕС за останалата част на света¹¹. ССТ обаче преследват и редица допълнителни цели, както общи, така и конкретни за съответната държава или регион партньор. ЕС се ангажира да гарантира, че търговската политика е свързана и с утвърждаване на ценности, като например защитата на правата на човека, трудовите права, околната среда и борбата с изменението на климата.

В допълнение задълбочените и всеобхватни зони за свободна търговия (ЗВЗСТ) с нашите партньори от източното съседство Молдова, Украйна и Грузия разчитат в голяма степен на постепенното сближаване на законодателствата на тези държави с достиженията на правото на ЕС. Споразуменията за икономическо партньорство (СИП) с държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (АКТБ) са асиметрични споразумения, които осигуряват на държавите партньорки освободен от мита и квоти достъп до пазара на ЕС, подкрепен от мерки за техническа помощ и помощ за развитие. Споразуменията със Западните Балкани се основават на добре изразената европейска перспектива на тези държави, които се стремят към бъдещо членство в ЕС.

По своето естество изпълнението на ССТ е свързано с процеса на преговори и трябва да бъде приспособявано, за да се гарантира постигането на конкретните цели на политиката на съответното споразумение. Съдържателни заключения могат да бъдат направени едва след като споразумението е било прилагано в продължение на няколко години. С цел да проучи постигнатото въздействие Комисията направи последващи оценки на ССТ на ЕС от първо поколение с Чили (2012 г.) и Мексико (2016 г.) и предстои да приключи задълбочения анализ на първото споразумение на ЕС от ново поколение с Южна Корея. Със сключването през 2016 г. на Всеобхватното икономическо и търговско споразумение (ВИТС) с Канада бяха отбелязани нови етапи по отношение на обхвата и съдържанието и това ще даде отражение и при прилагането на ВИТС.

Колкото по-амбициозно и всеобхватно е дадено търговско споразумение, толкова по-сложно и ресурсоемко е неговото изпълнение. Ето защо в момента е още по-важно периодично и системно да се наблюдава функционирането на нашите основни ССТ. Заключенията относно това кои елементи на нашите различни споразумения функционират, и кои — не, могат да се използват при договарянето на нови и модернизирането на съществуващите споразумения. Поради това Комисията поставя ударение върху безпрепятствения преход от етапа на преговори към етапа на изпълнение и по-голямата готовност за момента, когато ще започне временно да се

11 Вж. статията на José M. Rueda-Cantuche и Nuno Sousa от февруари 2016 г.: „EU Exports to the World: Overview of Effects on Employment and Income“ („Износът на ЕС за останалата част от света: преглед на ефектите върху заетостта и доходите); http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/february/tradoc_154244.pdf

прилага ново споразумение, както може да се види от опита с ВИТС и Споразумението за икономическо партньорство с Япония. Следователно ефективното изпълнение на ССТ може да се счита за част от цикъла на търговската политика.

2.2 Търговия със стоки¹²

Общата стойност на търговията на ЕС в рамките на ССТ през 2017 г. достигна 1 179 милиарда евро, което се равнява на около 32 % от общата стойност на търговията на ЕС с трети държави (около 3 737 милиарда евро през същата година). Нашите най-големи търговски партньори по ССТ са Швейцария, на която се падат 7 % от общата външна търговия на ЕС, следвана от Турция със 4,1 %, Норвегия с 3,4 % и Южна Корея с 2,7 %. Общата стойност на вноса в рамките на ССТ на ЕС през 2017 г. достигна около 542 милиарда евро, докато общата стойност на износа беше от порядъка на 637 милиарда евро.

През 2017 г. общата търговия със стоки се увеличи, по-специално по отношение на износа на ЕС. В случаите, когато износът на ЕС е намалял, това изглежда се дължи основно на външни фактори¹³, които засягат икономиката на съответната държава партньорка, а не е резултат от лошото функциониране на самото споразумение за свободна търговия. Секторният анализ на търговските потоци показва значителен ръст на износа на ЕС на земеделски и хранителни продукти и моторни превозни средства за някои от нашите партньори по споразумения за свободна търговия от ново поколение. В същото време в някои сектори продължава да има голям неизползван потенциал. Такива са например секторите на транспортното оборудване и машините, в които по принцип стойността на износа и потенциалните икономии от мита са сравнително високи във всички държави — членки на ЕС, и партньорки по ССТ. Според неотдавнашно проучване, проведено от генерална дирекция „Търговия“, износителите от ЕС биха могли да спестят приблизително 15 милиарда евро годишно, ако използват пълния обем на преференциите, предлагани от 18 ССТ на ЕС¹⁴.

2.3 Степен на използване на преференциите върху износа от ЕС за партньори по ССТ¹⁵

Степен на използване на преференциите върху вноса в ЕС от партньори по ССТ

¹² Източник: Евростат

¹³ Конкретният политически и геополитически контекст може да окаже въздействие върху търговските потоци, подобно на други фактори, които не са непременно свързани с изпълнението на ССТ.

¹⁴ Вж. проучването на Nilsson и Preillon (2018 г.),
http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/june/tradoc_156931.pdf

¹⁵ Основната концепция е обяснена по-подробно в точка 1.3 по-горе. Степента на използване на преференциите по държави партньорки е дадена в приложения 1 и 2.

През 2017 г. бяха забелязани някои положителни тенденции, по-специално за държавите от Латинска Америка Чили и Мексико и партньорите от ЕАСТ Норвегия и Швейцария, които успяха да се възползват по-добре от преференциите по ССТ, предоставени от ЕС. Като цяло средиземноморските партньори по споразумения за свободна търговия използваха успешно преференциите по ССТ, както и някои държави от Андската общност, като Еквадор. При държавите от Централна Америка също се наблюдава възходяща тенденция, особено по отношение на Ел Салвадор и Панама.

Степен на използване на преференциите върху износа от ЕС за партньори по ССТ

Изчисляването на степента на използване на преференциите върху износа от ЕС за партньори по ССТ в много случаи продължава да бъде предизвикателство поради недостига на информация или липсата на надеждни данни. Следва да се отбележи, че както и през миналата година, отново нямаше на разположение леснодостъпни данни относно степента на използване на преференциите върху износа от ЕС за партньори по ССТ от всички партньори по ССТ, а в някои случаи получените данни изглеждаха ненадеждни и несъгласувани¹⁶. Това се дължи на факта, че всяка държава партньор използва свой собствен метод за събиране на данни за вноса и отчитането им. В някои случаи недостигът се дължи на недостатъчен капацитет и липса на експертен опит, докато някои държави твърдят, че изобщо не събират такива данни.

Комисията е повдигала въпроса пред съответните държави партньорки и е използвала институционалните структури в рамките на ССТ, за да насърчава периодичен обмен на информация между страните. В най-новите ССТ, като се започне от ВИТС, ще бъде включена обвързваща разпоредба за периодичен обмен на данни за търговията.

Според информацията, която е на разположение на Комисията, са налице подобрения в степента на използване на преференциите върху износа от ЕС за няколко партньори по ССТ, какъвто е случаят с Южна Корея, където степента на използване на преференциите се увеличава в продължение на четири последователни години, а също и с Грузия и Чили. Степента на използване на преференциите върху износа от ЕС за нашия най-голям търговски партньор по ССТ, Швейцария, запази стабилно равнище от около 80 %. Независимо от тази положителна промяна използването на ССТ от износителите от ЕС може да бъде подобро още повече. Комисията работи за засилване на използването на ССТ от страна на дружествата от ЕС, като съчетава мерки, насочени към предоставяне на по-навременна информация, с практически насоки по сложни въпроси, като например правилата за произход. Комисията работи също така по подобряването на своята база данни за достъпа до пазари и на бюрото за съдействие в областта на търговията в тясно сътрудничество с държавите — членки на ЕС, и бизнес общността, като се стреми да ги адаптира към нуждите на малките и средните предприятия (МСП).

¹⁶ Например докладваният преференциален внос понякога се отнася за тарифни линии, които не попадат в нито една от преференциите. Понякога се забелязват големи разлики между отчетения общ внос и износа, отчетен от Евростат. Комисията коригира тези несъответствия чрез премахване на търговията по тарифни линии, за които не съществуват преференции съгласно базата данни за достъпа до пазари на генерална дирекция „Търговия“ (например когато НОН = 0).

2.4 Услуги и инвестиции

Всички ССТ от ново поколение и ЗВЗСТ съдържат амбициозни разпоредби относно услугите и инвестициите. Най-новите сред тях (например ВИТС или Споразумението за икономическо партньорство (СИП) с Япония) помагат да се изгради и утвърди регулаторна рамка, която улеснява предоставянето на услуги и същевременно защитава потребителите. ВИТС и ССТ на ЕС със Сингапур и Виетнам също съдържат най-съвременни разпоредби за защита на инвестициите. ССТ на ЕС излизат извън предвиденото в рамките на СТО, тъй като либерализират инвестициите не само в областта на услугите, а в повечето сектори на икономиката, включително производството и селското стопанство. Така се улеснява стопанската дейност за доставчиците на услуги и инвеститорите от ЕС, като се създава по-предвидима среда и се повишава правната сигурност.

Лисата на разбивка на данните обаче затруднява измерването на точното въздействие на ССТ върху търговията с услуги и преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ). Поради това въздействието на ССТ върху услугите трябва да бъде проучено по-подробно, за да се получи по-ясна картина. Ето някои от най-важните заключения до този момент:

- ✓ Търговията с услуги се е увеличила в рамките на ССТ от ново поколение с Южна Корея, Колумбия, Еквадор, Перу и Централна Америка след влизането им в сила. Например в случая на Централна Америка търговията с услуги през 2016 г. е достигнала почти 40 % от стойността на общата търговия, като повече от половината от това увеличение се пада на Панама.
- ✓ Подобна възходяща тенденция може да се наблюдава за споразуменията от първо поколение с Чили и Мексико. Модернизираните споразумения ще донесат още по-големи подобрения. По специално, Мексико пое ангажимент да поддържа широк достъп до своите пазари за доставчиците от ЕС чрез широкообхватни и амбициозни митнически отстъпки.
- ✓ Споразуменията от първо поколение с нашите средиземноморски партньори съдържат разпоредби относно инвестициите и услугите, които са с много ограничен обхват, тъй като фокусът на тези споразумения е най-вече върху стоките. Развитието на търговията с услуги и инвестиции като цяло е положително, независимо от спада, който се наблюдава напоследък при услугите в областта на туризма в някои държави поради опасения във връзка със стабилността и сигурността.
- ✓ Стойността на търговията с услуги, предоставяни от дружества от ЕС в Швейцария и обратно, бързо нараства, като балансът на ЕС е положителен.
- ✓ През 2016 г. търговията с услуги и инвестиции с Украйна и Молдова в рамките на ЗВЗСТ продължи да нараства, като настъпи възстановяване след икономическата и политическата криза, докато що се отнася до Грузия, това все още не е така.

- ✓ Измежду съществуващите СИП само СИП с държавите от Карибите включва услугите, либерализацията на инвестициите и други въпроси, свързани с търговията, докато в други СИП са предвидени клаузи за преразглеждане за договаряне на тези въпроси на по-късен етап.

2.5 Постигнат напредък и основни нерешени въпроси

Комисията използва институционалната рамка на ССТ за решаване на конкретни проблеми с държавите партньорки. През 2017 г. тя успешно използва този подход¹⁷. Ето някои от основните постижения и нерешените въпроси към този момент:

Санитарни и фитосанитарни мерки (СФСМ)

- ✓ Чили отвори пазара си за говеждо месо от ЕС, като премахна последните останали пречки за месни разфасовки и коригира условията на здравния сертификат за износ.
- ✓ Перу предостави почти пълен достъп до пазара за млечни продукти от ЕС.
- ✓ Колумбия, Коста Рика и Панама подобриха санитарните и фитосанитарните процедури, включително за предварително включване в списъци на обекти от ЕС.
- ✓ Молдова прие и започна да прилага стратегия в областта на санитарните и фитосанитарните въпроси, а Грузия прие законодателна пътна карта.
- Забраната върху износа на европейско говеждо месо за Южна Корея се запази. Този въпрос беше повдигнат отново на срещата на Комитета по санитарни и фитосанитарни мерки на 6 септември 2017 г.
- В Колумбия продължават да не са преодолени някои тромави процедури, свързани със СФСМ по отношение на растителни продукти. Постигнатият в Перу напредък по одобрението на хармонизирани сертификати за внос на месни продукти е твърде ограничен.
- Някои от нашите партньори по ЗВЗСТ, например Грузия, все още се нуждаят от укрепване на институционалния капацитет по отношение на контрола на безопасността на храните. Молдова трябва да модернизира своя лабораторен диагностичен капацитет за мониторинг и контрол на болестите по животните.

Технически и административни пречки пред търговията

- ✓ Мексико премахна бариерите по отношение на регистрацията и одобряването на здравни и агрохимични продукти.
- ✓ Турция премахна ограниченията върху износа на скрап от мед и алуминий и извади хартиените продукти от обхвата на схемата за контрол на вноса.

¹⁷ Вж. също доклада на Комисията относно пречките пред търговията и инвестициите за 2018 г.: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/june/tradoc_156978.pdf

- ✓ Колумбия внесе изменения в законите си, за да създаде еднакви условия на конкуренция за внос и продажба на местни и вносни спиртни напитки, и обяви, че ще създаде еднакви условия на конкуренция за вноса на камиони (тези ангажименти обаче все още не са изпълнени).
- Украйна запази забраната върху износа на дървесни трупи, а напредъкът по приемането на законодателство в областта на горите, което да премахне това търговско ограничение, беше твърде ограничен.
- Някои държави от Средиземноморието, в това число Алжир, Египет, Мароко и Тунис, прилагат тежки регистрационни схеми, сертификации, технически проверки в пристанищата и предекспедиционни проверки на промишлените продукти или изисквания за местно съдържание при процедурите за обществени поръчки.
- В Турция мерките за търговски ограничения включваха дискриминация по отношение на износа на трактори от ЕС, ограничения върху износа на кожени изделия, както и политиката на Турция във връзка с локализацията във фармацевтичния сектор.

Географски означения (ГО)

- ✓ Географското означение на ЕС „Prosecco“ и съответната международна търговска марка вече са предмет на правна защита в Молдова.
- В случая на Южна Корея имаше затруднения във връзка с добавянето на нови ГО на ЕС към списъка, защитен в рамките на ССТ.

Обществени поръчки

- ✓ Украйна прие подробна пътна карта относно обществените поръчки — още една стъпка към по-прозрачна и отворена система за обществени поръчки.
- Поради липсата на прозрачност конкурентите от ЕС все още не могат да се възползват от отварянето на местните пазари за обществени поръчки в някои държави от Източното партньорство.

Бизнес климат, инвестиции, достъп до пазари за МСП

- ✓ Мексико подобри достъпа до преки чуждестранни инвестиции (ПЧИ), като премахна ограниченията върху собствения капитал за важни сектори,

включително далекосъобщенията, енергетиката и застрахователните институции.

- ✓ Няколко държави от Евросредиземноморския регион въведоха изменения в законодателството си, уреждащо инвестициите, с цел привличане на повече ПЧИ: Египет и Тунис например приеха нови закони за инвестициите, Алжир измени своя Кодекс относно инвестициите, Палестина прие няколко законодателни акта, насочени към подобряване на инвестиционния климат, а Йордания и Мароко създадоха нови институции, натоварени с развитието на инвестициите. Ефективното изпълнение ще е от решаващо значение за успеха на тези мерки.
- Корупцията и лошото управление продължават да засягат предприятията от ЕС в някои държави от Западните Балкани и източното съседство.

3. ССТ ОТ НОВО ПОКОЛЕНИЕ: ЮЖНА КОРЕЯ, КОЛУМБИЯ — ЕКВАДОР — ПЕРУ, ЦЕНТРАЛНА АМЕРИКА, КАНАДА

За целите на настоящия доклад „ССТ от ново поколение“ означават всеобхватните ССТ, договорени след 2006 г. с избрани трети държави. От споразуменията, които вече се прилагат, към тази категория принадлежат споразуменията с Южна Корея, Колумбия, Перу, Еквадор, Централна Америка и Канада. Обхватът на тези споразумения обикновено надхвърля тарифните намаления и търговията със стоки и включва също така услугите и обществените поръчки. Споразуменията с Южна Корея и с Канада съдържат и разпоредби относно повишаване на либерализацията на инвестициите, а ВИТС освен това обхваща и защита на инвестициите (макар тя все още да не се прилага временно) и регулаторно сътрудничество. Солидните разпоредби относно търговията и устойчивото развитие са централен елемент на всички търговски споразумения от ново поколение, сключени от 2010 г. насам.

3.1 ССТ МЕЖДУ ЕС И ЮЖНА КОРЕЯ

Развитие на търговията и използване на преференциите

Споразумението за свободна търговия се прилага от седем години. През 2017 г. търговията на ЕС с Южна Корея нарасна по-осезаемо (средно с 5,7 % годишно през последните 7 години), отколкото общата външна търговия между ЕС и трети държави, която нарасна с 3,8 %, като основата за тази промяна беше ССТ. Вносът в ЕС се увеличи по-силно от износа на ЕС, подкрепен от съживяването на икономиката на ЕС и голямото търсене на вътрешния пазар на ЕС.

Износът на ЕС на моторни превозни средства за Южна Корея отново нарасна със 7,3 %, след като през 2016 г. спадна със 7,5 %.

Износът на ЕС за Южна Корея и вносът от Южна Корея в сектора на хранително-вкусовата промишленост се увеличиха съответно с 10 % и 11 %, като надвишиха наблюдавания темп на растеж на износа и вноса на селскостопански и хранителни продукти на ЕС във всички партньори по ССТ (който беше съответно 4 % и 5 %). Тарифните квоти (ТК)¹⁸ за чувствителни селскостопански продукти също бяха по-добре използвани от износителите от ЕС, отколкото през предходните две години.

През 2017 г. ЕС регистрира излишък от 2,6 милиарда евро при търговията с продукти на хранително-вкусовата промишленост с Южна Корея. Ако се разгледа периодът 2010 — 2017 г., износът на селскостопански и хранителни продукти от ЕС за Южна Корея се е увеличил със 113 %, а вносът от Южна Корея с 212 % (но от много ниска стойност — от 65 на 203 милиона евро).

Степента на използване на преференциите върху износа от ЕС за Южна Корея достигна най-високото си равнище досега — 74,3 %. Степента на използване на преференциите върху вноса в ЕС от Южна Корея също леко се увеличи от 87 % през 2016 г. на 88 % през 2017 г.

¹⁸ Тарифните квоти определят количествен праг за определен период от време за вноса на защитен местен продукт. Вносът над прага е обект на по-високо мито.

Търговията на ЕС с Южна Корея в сектора на услугите представлява приблизително 1 % от търговията с услуги с държави извън ЕС. Между 2010 г. и 2016 г. износът на услуги от ЕС се е увеличил със 70 %. През 2016 г. износът на ЕС е отбелязал слаб спад от 3,6 %, като вносът в ЕС е намалял с 3,3 % в сравнение с 2015 г. През същия период размерът на ПЧИ в ЕС се е увеличил с 46 %, а размерът на ПЧИ в чужбина (инвестиции на ЕС в Южна Корея) се е увеличил с 34 %.

Успех на италианското вино в Корея

Винарската изба Col d'Orcia произвежда вино в Тоскана от 1890 г. насам и е известна с виното си Brunello di Montalcino, което е характерно за региона. Col d'Orcia изнася виното си по цял свят от 45 години, като използва търговските споразумения на ЕС. Особено силен пазар за Col d'Orcia е Южна Корея, тъй като споразумението за свободна търговия между ЕС и Корея премахна митата и така дружеството може да предлага своите продукти на много по-конкурентни цени. Col d'Orcia изнася повече от 1 500 бутилки вино всяка година.

Шведското дружество за нанотехнологии Insplorion завладява Корея

Шведското дружество Insplorion използва авангардни нанотехнологии за производството на изключително високоефективни датчици за акумулаторни батерии, сензори за качеството на въздуха и научноизследователско оборудване. Insplorion предлага технология, която се използва за измерване и справяне със замърсяването на въздуха и увеличаване на производството на енергия, по-специално чрез по-добра скорост на зареждане при по-ниски разходи. Решенията, които дружеството предлага, могат да бъдат използвани за множество цели, от увеличаване на пробег на електрическите автомобили до по-евтино съхранение на енергия и по-безопасни акумулаторни батерии. Поради все по-голямата урбанизация и замърсяването на въздуха в държави като Южна Корея, нуждата от конкурентни сензори за качеството на въздуха се увеличава експоненциално. Споразумението за свободна търговия между ЕС и Корея значително улесни условията, при които Insplorion може да продава научноизследователските си инструменти на корейските производители на акумулаторни батерии. Споразумението също така подкрепя стратегическото сътрудничество между Insplorion и неговите корейски партньори, което е от решаващо значение за насърчаване на иновациите.

Търговските договорености на ЕС осигуряват работни места в германския инженерен сектор

Основаното през 1775 г. дружество Kolbuse от Северен Рейн-Вестфалия се специализира в производството на книговезки машини и машини за обработка на хартия. Благодарение на споразумението за свободна търговия между ЕС и Корея германският производител е намерил печеливши пазари в Южна Корея. От

2015 г. насам Kolbus е удвоило износа си за Южна Корея. Решаващ фактор за успеха на Kolbus е фактът, че благодарение на споразумението митата са намалели от 8 % на нула, което води до потенциални икономии от най-малко 25 000 евро на машина. Машините са второто по важност експортно перо за Германия, чиято обща стойност е около 3,14 милиарда евро и което отстъпва само на моторните превозни средства (със стойност на износа 6 милиарда евро годишно).

Трудови права

Комисията продължи да изразява сериозната си загриженост и активизира посланията, отправяни към новото южнокорейско правителство по отношение на ангажиментите по ССТ в сферата на труда.

Сред поставените въпроси бяха недостатъчният напредък на реформите в сферата на труда, необходими, за да се гарантира спазването на принципа за свобода на сдружаването и на правото на колективно договаряне, произтичащи от членството на Южна Корея в Международната организация на труда (МОТ), и ратификацията на останалите четири основни конвенции на МОТ¹⁹. Комисията припомни също така [доклада на Европейския парламент](#)²⁰ и призивите на гражданското общество за започване на официална процедура за уреждане на спорове по главата за ТУР на ССТ.

След предприетите от страна на ЕС стъпки Южна Корея неотдавна съобщи на ЕС какви мерки възнамерява да приеме правителството ѝ във вътрешен план за ратифициране на оставащите четири основни конвенции на МОТ (вж. [резюмето на обсъжданията на шестия Комитет по търговия и устойчиво развитие](#)). Подходът на Южна Корея е да извърши необходимите законови промени, преди да започне да съблюдава конвенциите на МОТ. Южна Корея вече осъществи някои от мерките, съобщени на ЕС. Комисията продължава да следи отблизо процеса и ще докладва съобразно промените, извършвани в Южна Корея.

¹⁹ Конвенция 87 относно синдикалната свобода; Конвенция 98 относно правото на организиране и колективно договаряне; Конвенция 29 относно принудителния труд; Конвенция 105 относно премахването на принудителния труд.

²⁰ Резолюция на Европейския парламент от 18 май 2017 г. относно прилагането на Споразумението за свободна търговия между Европейския съюз и Република Корея (2015/2059(INI))

Последваща оценка на ССТ между ЕС и Южна Корея

В съответствие със своето съобщение „Търговията — за всички“ Комисията понастоящем подготвя публикуването на първия си задълбочен последващ анализ на резултатите от споразумението за свободна търговия между ЕС и Южна Корея. Извлечените поуки ще спомогнат да бъде подобрена структурата на други споразумения за свободна търговия, които се договарят понастоящем, както и за изпълнението на наскоро сключените ССТ.

3.2 ТЪРГОВСКИ СПОРАЗУМЕНИЯ НА ЕС С КОЛУМБИЯ, ПЕРУ И ЕКВАДОР

През петата година от прилагането си търговското споразумение с Колумбия и Перу функционира добре. То изигра стабилизираща роля в контекста на спадащите цени на стоките, които засегнаха икономиката на държавите от Андската общност през периода 2015 — 2016 г. Благодарение на споразумението бяха създадени важни възможности за стопанска дейност, които се използват във все по-голяма степен от предприятията от двете страни. През януари 2017 г. Еквадор се присъедини към споразумението с Колумбия и Перу.

Споразумението оказва много положително въздействие върху МСП. Според статистическите данни от Колумбия например, дори ако не се вземе предвид миннодобивният сектор, общо 1 155 колумбийски дружества са изнасяли за ЕС през 2017 г., 328 от които са малки и средни предприятия, а 582 — микропредприятия.

Развитие на търговията и използване на преференциите

През 2017 г. тенденцията, наблюдавана през 2015 г. и 2016 г., беше обърната и тримата партньори докладваха за увеличение на двустранната търговия с ЕС — 7 % за Колумбия, 16 % за Перу и впечатляващите 20 % през първата година на прилагане за Еквадор.

Степента на използване на преференциите върху вноса в ЕС от Колумбия и Перу се запазва стабилна съответно с 97 % и 96 %, а Еквадор е използвал 97 % от предвидените преференции. Степента на използване на преференциите върху износа от ЕС за Колумбия за 2017 г. беше 68 %, като се отбелязва леко намаление спрямо 2016 г., когато е била 71 %; за Перу тя беше 52 %, а за Еквадор — 42 %.

Износът на селскостопански продукти от ЕС продължи да нараства за тримата партньори на ЕС от Андската общност, като се очаква да продължи да се разширява след пълното прилагане на главата относно санитарните и фитосанитарните въпроси. Колумбия и Перу са постигнали подобрене при използването на своите тарифни квоти през 2017 г. Същото е валидно и за износителите от ЕС. За Еквадор, който се присъедини към споразумението съвсем наскоро, степента на използване в областта както на вноса, така и на износа, все още е ниска. През 2017 г. обхватът на механизма за стабилизиране по отношение на бананите беше разширен, така че да включи Еквадор.

Освен селскостопанския сектор, няколко промишлени сектори също се възползваха от подобрен достъп до пазари, включително фармацевтичната и автомобилната промишленост и машиностроенето.

Търговията с услуги се задържа на стабилни нива, като ЕС регистрира значителен излишък по отношение на всички партньори. ЕС остава най-големият чуждестранен инвеститор в Колумбия и Перу. Размерът на ПЧИ на ЕС в Еквадор остава на по-ниски равнища поради сложните разпоредби и правни процедури и пропуските при съдебното изпълнение на договорите.

Перуански и колумбийски плодове са основната съставка в рецептата за успех на люксембургско дружество

Дружеството TUKI на Harald-Sven Sontag със седалище в Люксембург произвежда и продава плодови сокове от екзотични плодове в Белгия, Германия, Люксембург и Франция. За да предложи висококачествени естествени продукти, Sontag използва плодовете гуанабана, луло и мора, внесени от Колумбия. Продажбите извън Люксембург възлизат на 20 % от оборота и сега Harald-Sven се стреми да ги удвои.

Подпомогнато от търговското споразумение на ЕС и благодарение на растящата си популярност, която създава потребност от все по-големи количества плодове, сега TUKI планира да доставя плодове директно от колумбийски производители. Директното снабдяване ще помогне на Harald-Sven да разшири своя бизнес.

Въжена линия за Богота, произведена в Австрия

Дружеството Doppelmaug със седалище във Форарлберг, Австрия, което започва своята дейност като малък цех, днес се е превърнало във водещ световен производител на въжени линии. Споразумението за свободна търговия между ЕС и Колумбия е помогнало на Doppelmaug да разшири дейността си в Южна Америка. Благодарение на споразумението между ЕС и Колумбия Doppelmaug е изградило въжена линия, която превозва 2 600 души на час и ще бъде включена в системата за градски транспорт на Богота през 2018 г. Успехът на Doppelmaug носи ползи за местните австрийски доставчици: договорите с дружества, базирани в района на Волфурт, са на стойност над 50 милиона евро. Приносът на Doppelmaug за икономиката на Форарлберг възлиза на около 158 милиона евро годишно, докато стойността на годишните поръчки от австрийски предприятия е 325 милиона евро.

Споразумението за свободна търговия между ЕС и Колумбия дава криле на Kaeser Kompressoren

KAESER Kompressoren — средно голямо семейно предприятие от Бавария,

Германия, основано преди 100 години, произвежда системи за състен въздух в своите заводи в Кобург (Бавария) и Гера (Тюрингия). Днес в предприятието работят 6 000 души по цял свят, а 90 % от продукцията му е за износ — в цял свят. Търговското споразумение на ЕС с Колумбия е позволило на Kaeser да разшири своя колумбийски филиал, Kaeser Compresores, по-специално благодарение на постепенното намаляване на вносните мита, които ще бъдат премахнати напълно през 2019 г. В Compresores de Colombia работят 200 души.

„Търговското споразумение на ЕС с Колумбия даде възможност на дружеството значително да подобри продажбите на развиващия се колумбийски пазар в резултат на намаляването на вносните мита“, казва Nelson Lopez, генерален мениджър на KAESER Compresores de Colombia.

Напредък по изпълнението и нерешени въпроси

През 2017 г. могат да бъдат отбелязани няколко положителни стъпки. След като ЕС повдигна възражение пред СТО, Колумбия премахна ограниченията върху вносните спиртни напитки, като внесе изменения в закона за спиртните напитки. Успоредно на това Колумбия обяви, че ще създаде еднакви условия на конкуренция за вноса на камиони, но реалното изпълнение на тези ангажменти все още предстои. Освен това Колумбия изясни ангажиментите си по приложението към споразумението, засягащо държавните поръчки, в следствие на което следва да се подобри достъпът на дружествата от ЕС до търгове на местно равнище. Перу предостави почти пълен достъп до пазара на млечни продукти.

Нерешените въпроси, които Комисията разглежда със своите партньори в Комитета по търговия, включват техническите пречки пред търговията в Колумбия и данъчната дискриминация в Перу, където се прилага преференциално данъчно третиране на напитката „Pisco“, което е дискриминационно по отношение на вносните спиртни напитки. Износът на селскостопански и хранителни продукти от ЕС все още е предмет на ограничения чрез обременителни задължителни лицензии за внос и произволни ограничения на тарифните квоти, прилагани от Еквадор. Освен това ЕС все още се стреми да получи одобрение от тримата си партньори по ССТ от Андската общност за разделянето на пратки по отношение на продукти с произход, които преминават транзитно през трета държава.

Трудови права и права в областта на околната среда

Партньорите на ЕС от Андската общност по споразумения за свободна търговия са все по-отворени към обсъждане на прилагането на разпоредбите относно трудовите права и околната среда, предвидени в главата относно търговията и устойчивото развитие. ЕС предприе дейности за сътрудничество и с трите държави партньорки, включително с Перу — по инспекция на труда и формалности при полагането на труд, както и с Колумбия — по прилагане на Конвенцията по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (CITES), кръговата икономика и корпоративната социална отговорност. С Еквадор бяха предприети действия през цялата година за повишаване на осведомеността и изграждане на капацитет за

подпомагане на началния етап на изпълнение на главата относно търговията и устойчивото развитие.

И трите партньори по ССТ от Андската общност продължават да са изправени пред важни предизвикателства. Перу трябва значително да подобри своите вътрешни консултативни механизми и да увеличи усилията си за изпълнение на своите задължения по същество. Със създаването на вътрешна консултативна група (ВКГ), която да допълни съществуващите консултативни механизми, Колумбия отговори на многократните искания на гражданското общество. С Еквадор през първата година от прилагането на главата относно търговията и устойчивото развитие се стигна до конструктивно взаимодействие, като занапред акцентът ще бъде върху конкретни точки за действие.

3.3 СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА АСОЦИИРАНЕ МЕЖДУ ЕС И ЦЕНТРАЛНА АМЕРИКА

Развитие на търговията и използване на преференциите

Пет години след влизането в сила на споразумението за асоцииране между ЕС и шест държави от Централна Америка (Панама, Коста Рика, Хондурас, Гватемала, Никарагуа и Ел Салвадор) частта му относно свободната търговия породила нова динамика, тъй като през 2017 г. търговските потоци между ЕС и Централна Америка нараснаха със 7,2 %.

Освен че доведе до търговски потоци между държавите от Централна Америка и ЕС на стойност 11 милиарда евро, споразумението и неговата институционална рамка — заедно с програмите на ЕС в региона — насърчават регионалната икономическа интеграция в Централна Америка. При вноса в ЕС от региона се наблюдава силна възходяща тенденция в пет от шестте държави от региона. Износът на ЕС за Централна Америка като цяло се е увеличил, макар и с по-скромни темпове.

Използването на тарифните квоти през 2017 г. се е подобрило за двата региона, макар че се съсредоточава върху конкретни продукти. Централна Америка е използвала в пълен размер квотата си за захар и наливен ром, докато износителите от ЕС са подобрили използването на тарифните квоти, особено по отношение на мляко на прах (до 91 %).

Степента на използване на преференциите върху вноса в ЕС от Централна Америка отново е висока, като достига средно 95 %. Няма данни, които да дадат възможност за изчисляване на степента на използване на преференциите върху износа на ЕС за Централна Америка.

Търговията с услуги между двата региона продължава да се увеличава в абсолютно и относително изражение и през 2016 г. представлява почти 40 % от стойността на общата търговия. Панама е дестинацията на близо 60 % от износа на ЕС за региона и на над 60 % от общата търговия с услуги.

Инвестициите на ЕС в региона продължават да бъдат относително силни. Така например, през 2016 г. размерът на ПЧИ на ЕС в Централна Америка е поне двойно по-голям от ПЧИ в Колумбия или Перу при сходни или по-ниски търговски стойности и е

по-близък до размера на ПЧИ в Аржентина, чиито търговски потоци с ЕС през 2016 г. са били с 50 % по-големи.

Трудови права и права в областта на околната среда

След създаването на вътрешни консултативни групи във всички държави от Централна Америка беше достигнат важен етап в прилагането на главата относно търговията и устойчивото развитие. ЕС отново финансира различни регионални дейности в сътрудничество с МОТ, ОИСР, местното гражданско общество и др., като се фокусира върху важни теми като корпоративната социална отговорност и отговорното бизнес поведение, включително чрез срещи на експерти. ЕС предостави също така финансиране на регионалното бюро на МОТ, за да подкрепи ефективното прилагане на основните конвенции на МОТ в Ел Салвадор и Гватемала.

Напредък по изпълнението и нерешени въпроси

След продължителен и труден процес през 2018 г. Комитетът за асоцииране постигна съгласие за взаимно приемливо принципно решение, което следва да проправи пътя за пълното включване на Хърватия в споразумението в съответствие с необходимите законови изисквания за пораждане на действие.

Наскоро Комитетът за асоцииране разгледа и въпроса, свързан с липсата на данни, изисквани от партньорите от Централна Америка за изчисляване на степента на използване на преференциите върху износа от ЕС за Централна Америка. Подкомитетът за достъп до пазари беше натоварен с определянето на причините и възможните решения за отстраняване на пропуските.

Испанско дружество за преработка на риба се възползва пълноценно от ССТ между ЕС и Централна Америка

Grupo Calvo е испанска група от дружества, специализирани в риболова, производството и дистрибуцията на консерви, която се разраства с течение на времето от малка консервна фабрика, разположена в галисийския град Carballo, за да се превърне в международна група за производство на храни. Днес тя осъществява дейност в повече от 70 държави и има над 5 000 служители. Един от основните пазари на дружеството е Централна Америка, където то реализира най-голям обем продажби в Коста Рика, следвана от Панама и Ел Салвадор.

През 2013 г., след влизането в сила на търговското споразумение между ЕС и шест държави от Централна Америка, Grupo Calvo има възможност да използва квотата, предоставена на партньорите от Централна Америка, за да изнася около 160 метрични тона риба тон. Оттогава насам Grupo Calvo реализира постоянен и устойчив растеж в Централна Америка. От момента на подписването на споразумението за асоцииране Grupo Calvo постоянно подчертава правната сигурност и възможностите за инвестиции, които споразумението ще донесе на региона. Благодарение на тях групата е успяла по-лесно да влезе в стратегически

взаимоотношения с национални структури, които позволяват на местните производители и МСП да използват най-добрите практики. Grupo Calvo се е превърнало в лидер за иновативни бизнес модели в Коста Рика.

3.4. Всеобхватно икономическо и търговско споразумение Канада — Европейски съюз (ВИТС)

Първи натрупан опит

Временното прилагане²¹ започна едва на 21 септември 2017 г. и все още не могат да се правят заключения относно въздействието върху търговските потоци, но ползите започнаха да се проявяват.

- ✓ През първите 9 месеца от прилагането на споразумението (октомври 2017 г. — юни 2018 г.) износът на стоки от ЕС за Канада се увеличи със 7 %, като най-високите стойности бяха при износа на селскостопанска продукция: плодове и ядки (29 %) и пенливи вина (11 %).
- ✓ Износът на машини и апарати (който съставлява една пета от износа на ЕС за Канада) също се увеличи — с 8%. Износът на лекарствени продукти (10 % от износа на ЕС за Канада) нарасна с 10 %. Други важни категории износ от ЕС също увеличиха стойностите си, например мебели (10 %), парфюми/козметични продукти (11 %), обувки (8 %) и облекло (11 %).
- ✓ Комисията внимателно следи усвояването на тарифните квоти за сирене и събира информация за тяхното разпределение и прехвърлянията по тях.

Предприети стъпки за постигане на напредък по изпълнението

Постигнат бе бърз напредък по изграждането на всеобхватна институционална рамка, състояща се от 13 комитета и 6 специализирани диалога, докладващи на Съвместния комитет по ВИТС. През първата половина на 2018 г. бяха проведени заседания на няколко комитета, включително по географските означения, санитарните и фитосанитарните въпроси, митниците и обществените поръчки, електронната търговия, вината и спиртните напитки, както и на диалозите, посветени на горските продукти и достъпа до пазарите на биотехнологии. Повече информация ще намерите [тук](#).

Първото заседание на Комитета по търговия и устойчиво развитие се състоя на 13 септември 2018; [съвместният доклад](#) е достъпен [тук](#). Наред с други въпроси, ЕС и Канада проучиха възможностите за съвместни действия за прилагане на Парижкото споразумение и начини за улесняване на участието на съответните представители на

²¹ В съответствие с член 218, параграф 5, след разрешение от Съвета ЕС може временно да прилага търговско споразумение или всяко друго международно споразумение, изцяло или частично, от момента на подписване до момента на влизането му в сила. Временното прилагане на договори отразява дългогодишната практика при международните договори.

гражданското общество. Комисията и Канада обсъдиха също така прегледа на ранен етап на разпоредбите относно търговията и устойчивото развитие, в изпълнение на ангажиментите на Комисията по [„Съвместния тълкувателен инструмент“](#) относно ВИТС.

Освен това Комисията, в сътрудничество с държавите членки и Канада, изготви [Ръководство относно правилата за произход във ВИТС](#) за заинтересованите страни, като то се обогатява непрекъснато.

С ВИТС Комисията направи още една стъпка към увеличаване на прозрачността, като публикува актуална информация относно дейностите на институционалните органи на специална [уебстраница „Заседания и документи“](#) за ВИТС.

Новото ръководство за предприятията за прилагане на ВИТС „стъпка по стъпка“ и частта в [базата данни за достъпа до пазари](#), специално предназначена за ВИТС, се оказаха много успешни. От тези инструменти могат да бъдат почерпени идеи за бъдещи споразумения.

С цел проследяване и по-нататъшно подобряване на изпълнението на ВИТС [експертната група по търговските споразумения на ЕС](#) обсъди текущото състояние на 11 юли 2018 г.

Полски ябълки — ВИТС дава плодове

Установеното във Варшава дружество Ewa-Bis доставя конвенционално и биологично отглеждани продукти в над 25 държави. С помощта на финансиране от ЕС, получено през 2014 г., неговият собственик Marek Marzec успява да изгради ИТ система за връзки между търговци, като разработва база данни с доставчици и клиенти в целия свят. Ewa-Bis стъпва на пазара в Торонто, като очаква да разшири своята дейност, за да се възползва от ВИТС, и по-специално от нулевите мита върху своя износ на плодове и зеленчуци в Канада. Ewa-Bis ще се ползва също така от опростените и по-експедитивни процедури на одобрение за износ на растения, плодове и зеленчуци от ЕС за Канада.

Най-добрите френски сирена за канадските потребители

Maison Mons е френска семейна фирма, основана през 1964 г., която се е специализирала в процеса на зреене и продажбата на деликатесни сирена, приготвяни по традиционна технология. Дружеството осъществява зреенето на 190 сирена от 130 различни стопанства и изнася за над 25 държави, включително Канада. След приемането на ВИТС дружеството очаква да увеличи своя износ, тъй като в съответствие с ВИТС действащата безмитна квота за износ на сирена от ЕС за Канада беше удвоена от 8 000 на 18 500 тона. На канадския пазар Maison Mons и неговите продукти ще се ползват и от защитата на 140 характерни за определен регион европейски хранителни продукти и напитки.

По думите на изпълнителния директор Herve Mon „ВИТС дава тласък на нови стопански дейности. Откакто споразумението влезе в сила вече имаме многобройни поръчки за нашите сирена от канадски търговци на дребно“. Laure Dubouloz, търговски директор за Северна Америка, посочва: „След сключването на ВИТС започнахме да получаваме запитвания от търговци на дребно в Канада

Старо ирландско уиски става местна напитка за Канада

Производителят на уиски Chapel Gate Irish Whiskey Company, установен в графство Клеър, е единственото дружество в Ирландия, което произвежда собствени блендове уиски. Основателката Louise McGuane купува уиски от множество дестилерии в цяла Ирландия и го оставя да отлежи в своята изба. Когато процесът на отлежаване завърши, различните видове се смесват, за да се получат продукти с уникален характер. Като глобално МСП, около 70 % от износа на дружеството е ориентиран към пазари извън ЕС, като се очаква приходите да се утроят през следващата година. Търговски споразумения като ВИТС улесняват растежа и успешната конкуренция на малките предприятия като Chapel Gate на тези пазари. По-конкретно ВИТС гарантира по-ефективно прилагане на правилата, които защитават неговата марка от имитация. ВИТС също така намалява бюрокрацията, особено на равнище местни администрации, което улеснява износа.

Както отбелязва изпълнителният директор Louise MaGaune: „Споразумението отваря пътя за малки предприятия като моето, които трябва да изнасят, за да просъществуват и да се развиват. С намаляването на данъчната тежест ние можем да станем много по-конкурентоспособни на световния пазар. Секторът за производство на алкохол по принцип е строго защитен навсякъде по света, така че премахването на пречките пред търговията е решаващо за нас, за да имаме достъп до пазари, които иначе биха били недостъпни.“

4. ЗАДЪЛБОЧЕНИ И ВСЕОБХВАТНИ ЗОНИ ЗА СВОБОДНА ТЪРГОВИЯ (ЗВЗСТ)²²

Актуално състояние

Споразуменията за асоцииране между ЕС и Грузия, Република Молдова (Молдова) и Украйна имат за цел да задълбочат политическото асоцииране и да послужат като подготовка за постепенната икономическа интеграция между ЕС и неговите три източни партньори в рамките на източното партньорство като част от европейската политика за съседство.

ЗВЗСТ имат два основни компонента:

- реципрочно отваряне на пазарите за стоки с известна асиметрия в полза на източните партньори; и
- широкообхватно регулаторно сближаване със законодателството на ЕС, по-специално в областите, свързани с търговията.

²² Задълбочената и всеобхватна зона за свободна търговия между ЕС и Украйна се прилага временно от 1 януари 2016 г. Задълбочените и всеобхватни зони за свободна търговия с Грузия и с Молдова се прилагат временно от 1 септември 2014 г.

След повече от две години на прилагане на споразумението с Украйна и повече от четири години — на ЗВЗСТ с Молдова и Грузия, започват да се забелязват добри резултати, а търговията се увеличава. Сближаването на законодателството постепенно напредва. Неговото въздействие от гледна точка на динамиката на търговията и нейната устойчивост трябва да се разглежда в средносрочен и дългосрочен план.

Развитие на търговията и използване на преференциите

ЕС е най-големият търговски партньор и на трите държави, като през 2017 г. е формирал 56 % от общата търговия на Молдова, 42 % — от тази на Украйна, и 27 % — на Грузия. ЕС има положителен търговски баланс и с трите държави.

- ✓ Търговията между ЕС и Украйна бележи стабилен ръст. Износът на ЕС за Украйна и вносът оттам са се увеличили със съответно 22 % и 27 %, до голяма степен благодарение на стабилизираната икономическа ситуация след икономическата криза от 2014 — 2015 г.
- ✓ Търговията с Молдова също се е увеличила, като ръстът на вноса в ЕС е с 23 %, малко повече от този при износа, който е нараснал с 19 % през 2017 г. Молдовската икономика бележи ръст, а молдовските дружества подобряват показателите си като доставчици на машини, храни, някои селскостопански и текстилни продукти.
- ✓ Търговията между ЕС и Грузия се е увеличила с 6 %, като износът е нараснал едва с 1,4 %, докато вносът в ЕС се е увеличил с 23 % и се състои основно от минерални продукти, минерални руди, шлаки и пепели.

Въпреки лекото намаление спрямо 2016 г. степента на използване на преференциите върху вноса в ЕС от трите партньори по ЗВЗСТ се запазва сравнително висока, като за Грузия тя е 77 %, за Молдова 85 % и за Украйна 87 %. Степента на използване на преференциите върху износа на ЕС за Грузия се е увеличила значително от 71 % през 2016 г. на 77 % през 2017 г. Няма данни от Украйна и Молдова.

Украйна, Молдова и Грузия не са успели да използват пълния размер на преференциалните тарифни квоти за селскостопански продукти, отпуснати от ЕС, тъй като те все още не отговарят на всички санитарни и фитосанитарни изисквания и срещат някои проблеми с позиционирането на своите продукти на пазара.

През 2015 г. и 2016 г. в сектора на услугите износът и вносът на ЕС към и от тримата партньори са се увеличили съответно с 6 % и 3 %. Износът от ЕС за Украйна се е увеличил с 9 %, а вносът е спаднал с 2 %. Вносът на ЕС от Грузия се запазва стабилен, докато износът от ЕС намалява с 33 %. Износът на услуги от ЕС за Молдова е намалял с 16 %, а вносът се е увеличил с 35 %.

През 2016 г. потоците на ПЧИ от ЕС в Молдова са се увеличили със 183 % (но от много ниско равнище), докато молдовските инвестиционни потоци в ЕС са намалели със 145 %. Инвестиционните потоци от Грузия се запазват стабилни, докато потоците от

ЕС към Грузия намаляват в сравнение с 2015 г. През 2016 г. ПЧИ на ЕС в Украйна остават на ниско равнище.

Напредък по изпълнението на ЗВЗСТ и нерешени въпроси

Украйна не приложи по-високите експортни мита върху износа на метален скрап за ЕС, но продължи да прилага забраната за износ на необработен дървен материал, наложена през 2015 г., въпреки усилията на ЕС да убеди страната да реши тези въпроси. Нежеланието на Украйна да постигне напредък въпреки конструктивния подход на Комисията е причина, Комисията да започне да обмисля разрешаването на тази пречка пред търговията чрез механизма за уреждане на спорове, предвиден съгласно ЗВЗСТ.

Молдова отстрани недостатъците по отношение на защитата на географското означение на ЕС *Prosecco* след решение на Върховния съд. Молдова все още трябва да отговори на опасенията, свързани с липсата на прозрачност в сектора на електроразпределението, и продължаващата дискриминация във връзка със закона за местното снабдяване на търговците на дребно. Тези въпроси се разискват в органите по изпълнението, както и на политическо равнище.

По отношение на санитарните и фитосанитарните мерки Молдова постигна добър напредък, след като прие и започна да прилага своята стратегия в областта на санитарните и фитосанитарните въпроси през декември 2017 г. Грузия от своя страна е приела пътна карта за законодателството. През 2018 г. Украйна трябва да ги последва. Броят на дружествата, които получават разрешения на ЕС за износ на селскостопански продукти в Украйна, се увеличава.

Украйна и Молдова проявиха интерес към започване на преговори по споразумения за оценка на съответствието и приемане на промишлени продукти (СОСП).

И трите държави предприеха окуражаващи стъпки за подобряване на своите режими за обществени поръчки и изпълняват всеобхватни стратегии за реформи. Тук се включва система за електронни обществени поръчки в Украйна и Молдова, която следва да повиши ефективността и да намали корупцията.

Подкрепа от ЕС за реформи

ЕС предоставя финансова и техническа помощ и в трите държави партньорки за подкрепа на вътрешните реформи, произтичащи от ЗВЗСТ, и за укрепване на административния капацитет на институциите, които ще разработват и прилагат тези реформи. Подкрепата от ЕС обхваща широк кръг от области, като безопасността на храните, техническите регламенти и стандарти, обществените поръчки, интелектуалната собственост, конкуренцията и т.н. Помощта от ЕС се предоставя, като се прилага пълната гама от възможности (като туининг, [програмата за техническа помощ и обмен на информация TAIEХ](#) или финансираните от ЕС договори за изпълнение на секторни реформи, включващи бюджетна подкрепа срещу изпълнението на мерки на политиката).

Подкрепа от ЕС за малки и средни предприятия

МСП в държавите, които са подписали споразумение за асоцииране, включително ЗВЗСТ с ЕС, получават допълнителна подкрепа от механизма за подкрепа на малките и

средните предприятия по линия на ЗВЗСТ. На този механизъм ще бъдат предоставени около 200 милиона евро безвъзмездни средства от бюджета на ЕС, за да се отключат най-малко 2 милиарда евро нови инвестиции от страна на МСП. Тези средства помагат на предприятията в Грузия, Молдова и Украйна да се адаптират към новите пазарни изисквания, като рационализират процесите и инвестират в ново оборудване, за да спазват правилата на ЕС в области като качество и безопасност, енергийна ефективност и екологично съответствие.

Румънски софтуерни решения за банки в Молдова

Румънското дружество Allevio със седалище в Букурещ наброява 50 служители и предлага софтуерни решения, които помагат на финансовите институции да извършват операции, да обработват плащания и да спазват европейските и местните стандарти и разпоредби. Както е предвидено в ЗВЗСТ, Молдова приема регулация на ЕС, позволяваща на молдовските банки да се позиционират по-добре на по-широкия пазар на финансови услуги. Това разкрива бизнес възможности за Allevio, което предлага решения, съобразени с нуждите на банките. Освен това в рамките на ЗВЗСТ дружества от ЕС като Allevio, които осъществяват дейност в Молдова, вече се третираат като молдовски дружества и това улеснява дейността им. Благодарение на ЗВЗСТ Молдова вече базира по-голямата част от финансовата си регулация на модела на ЕС, което опростява продажбата на услуги на ЕС.

Полско дружество за екипировка покорява нови върхове в Украйна

Полското дружество Fjord Nansen, базирано в село Chwaszczyno в близост до Гданск, се е специализирало в производството на екипировка за дейности на открито, като палатки, раници, спални чували, термоси и връхно облекло. Както потвърждава неговият собственик Dariusz Staniszewski, за Fjord Nansen износът става все по-важен. Основен пазар е Украйна. През 2011 г. дружеството изнася рекордните 23 % от продукцията си там. Зоната за свободна търговия между ЕС и Украйна, в сила от януари 2016 г., способства за по-нататъшното развитие на предприятието и за разгръщането на пълния му потенциал.

Украинско дружество за производство на модно облекло използва ССТ като трамплин, за да снабдява водещи европейски марки

Подкрепата за развитието на бизнеса, а оттам и за икономическата стабилност в държавите партньорки, е сред основните цели на ЗВЗСТ. Фабриката за облекло „Uzhgorod clothing factory“ изпълнява поръчки на известни европейски клиенти, като Gerry Weber и Marc O'Polo, и си сътрудничи с Hugo Boss и Dolce & Gabbana. Директорът на фабриката откроява като особено важен момента, когато на 1 януари 2016 г. в резултат на прилагането на ЗВЗСТ украинските митнически органи започват да издават сертификати за произход на стоките, с което се гарантира прилагането на преференциални ставки на митата при внос в ЕС. Uzhgorod доставя ежегодно 400 — 450 хиляди броя облекла в Европа и има 300

работници и служители.

Трудови права и права в областта на околната среда

Постигнат е напредък по изпълнението на главата относно търговията и устойчивото развитие. В Молдова и Грузия вече няколко години функционират консултативни механизми на гражданското общество. Следващата стъпка за Молдова е да създаде работен план за изпълнението в областта на търговията и устойчивото развитие. През 2018 г. Грузия прие работен план в областта на търговията и устойчивото развитие и в страната беше проведен конструктивен диалог относно трудовите стандарти с участието на организации на гражданското общество, по-специално инспекциите по труда като структура с ключово значение за ефективното им изпълнение, а също и относно околната среда и въпросите, свързани с изменението на климата. В Украйна започна диалогът между страните, като вниманието беше насочено към устойчивото управление на горите; разпоредбите относно трудовите права обаче все още предстои да бъдат обсъдени от подкомитета по търговия и устойчиво развитие. Остава да се създаде украинската консултативна група на гражданското общество.

5. ССТ ОТ ПЪРВО ПОКОЛЕНИЕ

Въведение

За целите на настоящия доклад ССТ „от първо поколение“ означава споразумения, договорени преди приемането на съобщението „Глобална Европа“ от 2006 г. и преди сключването на споразуменията за стабилизиране и асоцииране (ССА) с държавите от Западните Балкани през периода 2009 — 2016 г. От споразуменията, които вече се прилагат, докладът обхваща следните²³:

- ССТ с Норвегия и Швейцария²⁴, които се прилагат от 70-те години на двадесети век;
- ССТ със средиземноморските партньори на ЕС²⁵ като част от споразуменията за асоцииране, сключени през 90-те години на двадесети век;
- ССТ с Мексико и Чили (от 2000 г. и от 2003 г.);
- митническият съюз с Турция (1995 г.);
- ССА с пет държави от Западните Балкани (сключени през периода 2001 — 2016 г.).

По време на прилагането на ССТ двустранната търговия се е засилила във всеки един от случаите. Степента на използване на преференциите върху вноса в ЕС от държавите партньорки е различна — от 97 % (внос от Алжир и Египет) до 69 % (внос от Норвегия), като средното равнище е 87 %. Необходимата статистическа информация за изчисляване на степента на използване на преференциите върху износа от ЕС за държавите партньорки не е предоставена от всички партньори. За случаите, в които е предоставена информация, степента на използване на преференциите е различна — от 86 % (износ от ЕС за Израел) до 44 % (износ от ЕС за Египет)²⁶. ССП от първо поколение не обхващат услугите, освен в случая с Мексико и Чили.

ЕС и Мексико постигнаха принципно съгласие относно търговската част на модернизирания Глобално споразумение между ЕС и Мексико през април 2018 г. В ход са преговори за преобразуване на ССТ с Чили и Тунис, като такива вече са започнати и с Мароко. Комисията получи зелена светлина да започне преговорите с Йордания и Египет, когато тези държави са готови. Комисията също така предложи започване на преговори за модернизирание на митническия съюз с Турция.

5.1 Швейцария

Развитие на търговията и използване на преференциите

²³ Споразуменията с Исландия и Фарьорските острови не са обхванати от настоящия доклад. ССТ с Южна Африка беше заменено със СИП с Южноафриканската общност за развитие (ЮАОР; вж. точка 6.1.

²⁴ Споразумението за Европейското икономическо пространство (ЕИП) от 1992 г. с Исландия, Лихтенщайн и Норвегия засили свободното движение на стоки, услуги, инвестиции и хора в ЕИП. То не е предмет на настоящия доклад.

²⁵ Алжир, Египет, Израел, Йордания, Ливан, Мароко, Палестина и Тунис.

²⁶ Комисията търси възможните причини за ниската степен на използване на преференциите върху износа на ЕС за Египет. Сред възможните причини биха могли да бъдат ниските мита за повечето артикули или тежките процедури, прилагани от местните органи за установяване на произхода.

Швейцария е най-големият търговски партньор по ССТ на ЕС и третият му по големина търговски партньор като цяло. През периода 2016 — 2017 г. износът на ЕС е нараснал с 6 %, което е малко повече от нарастването му през последните десет години (5 %), докато вносът в ЕС е намалял с 9 %. През 2017 г. тенденцията на спад в степента на използване на преференциите върху вноса в ЕС от Швейцария беше обърната, като степента на използване на преференциите отново достигна 85 %. Степента на използване на преференциите върху износа на ЕС за Швейцария се запази стабилна през последните четири години и през 2017 г. достигна 78 %.

Швейцария е вторият по големина партньор на ЕС при търговията с услуги. Стойността на услугите, предоставяни от дружествата от ЕС в Швейцария и обратното, нараства бързо. През периода 2016 — 2017 г. износът на услуги от ЕС се е увеличил с 12 %, докато вносът в ЕС е намалял с 26 %, което увеличава с повече от два пъти търговския излишък на ЕС, който през 2017 г. достигна 58 милиарда евро²⁷. Между ЕС и Швейцария няма всеобхватно споразумение за услугите, а само частично обхващане чрез споразуменията за въздухоплавателни и сухопътни услуги и споразумението за свободно движение на хора, което показва потенциал за по-нататъшно развитие на търговията.

Подобряване на институционалната рамка за търговията между ЕС и Швейцария

Подобряването на институционалната рамка за търговските отношения между ЕС и Швейцария, които понастоящем са уредени от ССТ от 1972 г. и няколко секторни споразумения, също се обсъжда в по-широкия контекст на преговорите за споразумение за институционална рамка между ЕС и Швейцария.

5.2 Норвегия

Развитие на търговията и използване на преференциите

Норвегия е третият по големина партньор по ССТ на ЕС и седмият по големина негов партньор в търговията със стоки като цяло. Търговията със стоки между Норвегия и ЕС е много динамична. През периода 2016 — 2017 г. вносът от Норвегия е нараснал с 22 %. Износът за Норвегия също е нараснал, макар и с по-бавни темпове (с 4,9 %).

От 2012 г. насам тарифните квоти, предоставяни от Норвегия за основни селскостопански продукти (говеждо месо, свинско месо, сирене), са изцяло или почти напълно използвани от износителите от ЕС. Норвегия е използвала от своя страна само четири тарифни квоти, предоставяни от ЕС.

2017 г. беше първата година от 2013 г. насам, когато степента на използване на преференциите върху вноса в ЕС от Норвегия (70 %) отново се увеличи.

Ново споразумение за селското стопанство

През 2017 г. ЕС изнесе за Норвегия селскостопански продукти на стойност 4,5 милиарда евро, като тенденцията е към увеличение. След като започна да се прилага временно, Споразумението за селското стопанство, което беше подписано през

²⁷ За Швейцария вече имаше на разположение данни за услугите за 2017 г.

декември 2017 г., ще предложи нови търговски възможности за износителите от ЕС и Норвегия, като от двете страни ще бъдат разкрити 36 напълно либерализирани тарифни линии и тарифни квоти.

5.3 Средиземноморски държави

Предоставянето на достъп до пазара на ЕС е ключов инструмент, подкрепящ европейската политика за съседство в целта ѝ за насърчаване на просперитета в държавите партньорки. Във връзка с това ССТ с Алжир, Египет, Израел, Йордания, Ливан, Мароко, Палестина и Тунис предвиждат взаимна либерализация на цялата търговия с промишлени стоки и в различна степен — на търговията със селскостопански продукти, преработени селскостопански продукти и продукти от риболов. В тях са включени елементи на асиметрия в полза на повечето държави от Средиземноморието, за да се насърчат икономическото развитие в региона и по-тесното му интегриране във вътрешния пазар на ЕС.

Развитие на търговията и използване на преференциите

За повечето от тези държави ЕС е водещият търговски партньор и основен източник на внос. ЕС е и основно местоназначение за продуктите на петте най-големи икономики в региона (Алжир, Египет, Израел, Мароко и Тунис). Въпреки че търговията и от двете страни отбелязва ръст, износът от ЕС за неговите партньори, с изключение на този за Тунис и Израел, нарасна по-бързо от вноса от влизането на споразуменията в сила, въпреки че ако се разгледа периодът 2016 — 2017 г., износът на ЕС в повечето случаи е имал по-бавен темп на нарастване от вноса (с изключение на Йордания, Палестина и Тунис). През същия период износът на ЕС за Алжир и Египет е намалял поради значителните търговски бариери пред него.

Държавите, които са постигнали относително по-голям напредък по отношение на диверсификацията, като Мароко, Тунис и Израел, имат относително по-малък и по-стабилен търговски дефицит с ЕС. През 2017 г. Алжир практически елиминира търговския си дефицит с ЕС и вероятно отново ще постигне търговски излишък с ЕС, както през годините до 2015 г. Това изглежда се дължи на повишените цени на петрола, но също и на търговските ограничения, прилагани от Алжир, които засягат износа на ЕС.

Нашите средиземноморски партньори се възползваха активно от търговските преференции през 2017 г., като средната степен на използване на преференциите върху вноса в ЕС от осемте държави е 87 %. Данни относно степента на използване на преференциите върху износа на ЕС бяха на разположение само за Израел (86 %), Ливан (58 %) и Египет (44 %)²⁸. Селскостопанските тарифни квоти, предоставени от ЕС, не се използват в достатъчна степен от повечето партньори, с изключение на Израел и Мароко, отчасти поради затруднения при спазването на санитарните и фитосанитарни разпоредби на ЕС. Използването на квотите, предоставени на ЕС, също не е напълно задоволително на този етап.

²⁸ Вж. бележка под линия 26 по-горе.

Що се отнася до търговията с услуги и ПЧИ, за всички разглеждани държави ЕС е най-големият или един от водещите партньори при търговията с услуги и основния доставчик на ПЧИ в тях.

Дружество в Испания намира пазар за говеждо месо в Близкия изток

Испанската семейна фирма Cecinas Nieto се специализира в производството на месни деликатеси. Отличеното с награди дружество, основано през 1965 г., изнася своите продукти за много държави по света, като наскоро се е насочило към Близкия изток.

Споразумението за търговия между ЕС и Ливан помага на европейските дружества като Cecinas Nieto да изнасят продуктите си там без ограничения, като се възползват и от постепенното премахване на митата, които през 2018 г. ще изчезнат напълно. Това дава възможност на европейските износители на говеждо месо да не изостанат от конкуренцията в лицето на държави като Индия и Бразилия.

Ливан не е единствената държава, в която дружеството Cecinas Nieto е отбелязало ръст. Международната стопанска дейност на Cecinas Nieto му е дала възможност да запази равнището на заетост и да стимулира стопанската дейност в региона.

Аромат на австрийско кафе на пазарите в Средиземноморието и отвъд

От векове насам Виена е известна със своите кафенета. Дружеството Coffeeshop Company отваря първия си магазин там през 1999 г., като под един покрив едновременно пече кафе, разработва кафе машини и създава автентична атмосфера.

Разбирането на местната култура и местните традиции в консумацията на кафе е ключът към успеха на дружеството при навлизането му на пазари извън ЕС. В допълнение, дружеството се е възползвало от търговските споразумения на ЕС с Мароко през 2000 г. и с Египет през 2004 г., благодарение на които създаването на франчайзи е по-лесно, разходите намаляват, а продуктите поевтиняват. В наши дни дружеството Coffeeshop Company разполага с над 300 франчайза с персонал от 4 500 души, включително 36 в Египет, където предстои да бъдат открити още 54. Предприятието е основано от семейство Schärff и остава част от групата Schärff, която е създадена през 50-те години на двадесети век и е важен работодател в Neusiedl am See, където е нейното седалище.

Съществуват планове за преобразуване на някои от тези ССТ в ЗВЗСТ, които отговарят по-добре на по-сложния икономически обмен, който се осъществява понастоящем между ЕС и неговите средиземноморски партньори. Преговорите за преобразуване на ССТ с Мароко и Тунис са в ход, а тези с Мароко вече започнаха, като Комисията

получи зелена светлина да започне преговори с Йордания и Египет, когато тези държави са готови.

Нестабилността в региона продължава да оказва влияние върху икономиката на нашите държави партньорки от Средиземноморието, което затруднява привличането на чуждестранни инвеститори. По-специално икономиките на Йордания и Ливан бяха негативно повлияни от кризата в Сирия. Мерките за улесняване на търговията във връзка с облекчаването на правилата за произход, които бяха приети в подкрепа на Йордания с цел увеличаване на инвестициите, износа и възможностите за работа както за бежанците от Йордания, така и за тези от Сирия, доведоха до резултати, но те са твърде скромни. ЕС проучва начини за укрепване на икономическото сътрудничество и свързаното с търговията подпомагане, насочени към постигането на повече ползи от либерализацията на търговията с ЕС за държавите от Средиземноморието.

5.4 Мексико

Развитие на търговията и използване на преференциите

През 2017 г. двустранната търговия със стоки се е увеличила с 15 % спрямо 2016 г., като достига общо 61,7 милиарда евро. Търговският излишък на ЕС с Мексико също е нараснал, въпреки че вносът в ЕС нараства по-бързо отколкото износът от ЕС.

Степента на използване на преференциите върху вноса в ЕС от Мексико е около 71 %, значително увеличение в сравнение с 58 % през 2016 г. Степента на използване на преференциите върху износа от ЕС за Мексико²⁹, от друга страна, е намаляла от 85 % на 75 %³⁰.

Търговията с услуги е нараснала слабо с 2,1 % без промяна в излишъка на ЕС в сравнение с 2015 г. С 27 % (6,5 милиарда евро) от общите ПЧИ ЕС е вторият по големина инвеститор след САЩ.

Испанското чоризо се отправя към Мексико

Испанското семейно дружество Tello започва дейност преди 50 години в Толедо, централна Испания, когато Eusebio Tello решава да създаде малък бизнес, за да продава местно произведено свинско месо, варена или пушена шунка, пастет и други продукти от свинско месо. Днес Tello Group изнася за над 40 държави.

Модернизираното споразумение за търговия между ЕС и Мексико ще помогне на дружествата като Tello да разширят своята дейност и да получат достъп до

²⁹ Обхванат период: от 1 юли 2016 г. до 30 юни 2017 г.

³⁰ При всички държави — членки на ЕС, с изключение на четири, се отчита по-ниска степен на използване на преференциите върху износа за Мексико през 2017 г. в сравнение с 2016 г. Германия, на която се пада близо една трета от целия износ от ЕС за Мексико, отговарящ на условията за преференции, отбелязва спад в степента на използване на преференциите — от 82 % през 2016 г. на 66 % през 2017 г. Това е свързано основно с по-малката степен на използване от страна на Германия на преференциите в глави 87 (Моторни превозни средства) и 85 (Електрически машини) от Хармонизираната система (ХС).

мексиканския пазар от 125 милиона потребители, като премахне настоящите мита със ставка 20 % върху вноса на европейско свинско месо. Благодарение на споразумението вносът на свинско месо от кланиците във всяка държава от ЕС ще стане по-лесен. След като Мексико одобри износа от държава от ЕС, например Испания, това означава, че автоматично са одобрени всички подобни обекти в тази държава.

Напредък, нерешени въпроси и перспективи

След обсъждания в рамката на ССТ бяха разрешени някои трудности, които срещат износителите от ЕС при регистрацията и одобряването на здравни и агрохимични продукти в Мексико. Мексико също така премахна ограниченията върху ПЧИ, като отмени тавана на собствения капитал в различни сектори. Модернизираното споразумение между ЕС и Мексико ще помогне значително да се подобри ситуацията по отношение на защитата на правата върху интелектуална собственост, санитарните и фитосанитарните ограничения и държавните поръчки. То ще съдържа и глава относно търговията и устойчивото развитие.

5.5 Чили

Развитие на търговията и използване на преференциите

Макар че ССТ помогна за смекчаване на ефекта, ЕС постепенно губи пазарния си дял в Чили в полза на други търговски партньори, като например Китай и САЩ, и понастоящем е третият по големина търговски партньор на Чили. През 2017 г. двустранната търговия със стоки между ЕС и Чили се е увеличила с почти 7 % спрямо 2016 г., като ръстът на вноса в ЕС е относително по-голям, което отчасти се дължи на възстановяването на цените на медта.

Износът на ЕС надхвърля значително тарифните квоти за сирене, предоставени от Чили, въпреки че всяка годна квотата се увеличава със 75 тона. Чили използва квотите си само частично.

През последните три години степента на използване на преференциите върху вноса в ЕС от Чили е на стабилно равнище от около 95 — 96 %. Степента на използване на преференциите върху износа на ЕС за Чили се е увеличила от 74 % през 2016 г. на 76 % през 2017 г. През периода 2010 — 2016 г. износът на услуги от ЕС за Чили се е увеличил с 25 %, а вносът в ЕС — с 18 %. ЕС продължава да бъде първият доставчик на ПЧИ за Чили. Продължаващият спад в потоците на ПЧИ от ЕС се дължи на спада на относителната значимост на минната промишленост за икономиката на Чили, на която се падат над 45 % от общите ПЧИ в държавата.

Италианският дизайн навлиза на пазара в Чили с помощта на търговските споразумения на ЕС

Дружеството Moving, създадено през 1980 г., е производител на столове от

италианския регион Венето. В него са заети 45 души и цели 85 — 90 % от оборота му са от реализиран износ. Търговското споразумение на ЕС с Чили, което влезе в сила през 2003 г., премахна всички мита върху мебелите, което доведе до ръст в търсенето на продуктите на Moving. Износът на италиански столове за Чили се е увеличил над два пъти от влизането в сила на споразумението за търговия между ЕС и Чили през 2003 г., като ръстът по отношение на стойността е 103 %, а по отношение на количеството — 121,4 %. Това е допринесло съществено за цялостния ръст на оборота на дружеството. Търговското споразумение на ЕС с Чили позволява на Moving да компенсира спада в търсенето на други международни пазари и да поддържа стабилна работна сила. Освен това Moving успява да инвестира 300 000 евро в нови машини и да насочи средства в развойна дейност за създаване на продукти специално за чилийския пазар.

Напредък, нерешени въпроси и перспективи

През март 2017 г. Чили отвори пазара си за говеждо месо от ЕС. Чили понастоящем оценява необходимостта от актуализация на споразуменията относно вината и спиртните напитки от 2002 г. Чили ще трябва да предприеме допълнителни стъпки, за да изпълни изцяло задълженията си относно държавните поръчки. Както в случая с Мексико, ЕС и Чили решиха да преобразуват и заменят съществуващото търговско споразумение с нова и амбициозна рамка за двустранна търговия и инвестиции.

5.6 Митнически съюз с Турция

Развитие на търговията и използване на преференциите

Турция е вторият по големина търговски партньор по ССТ на ЕС и петият по големина търговски партньор на ЕС като цяло. През 2017 г. износът от ЕС и вносът в ЕС от Турция са се увеличили съответно с 8,4 % и 4,5 % в сравнение с 2016 г. През същия период търговският дефицит на ЕС при селскостопанските продукти значително е намалял — от 1,4 милиарда евро през 2016 г. на 0,8 милиарда евро през 2017 г. Използването на преференциите и от двете страни продължава да бъде високо: степента на използване на преференциите върху вноса в ЕС от Турция запази стабилно равнище от около 92 %, докато степента на използване на преференциите върху износа на ЕС за Турция отбеляза лек спад — от 95 % на 94 %.

Модернизиране на митническия съюз

През 2016 г. Комисията прие предложение за модернизиране на митническия съюз, за да подобри неговото функциониране и да разшири обхвата му с цел да бъдат отразени новите търговски споразумения на ЕС. Предложението е на етап получаване на нужното разрешение в Съвета. На 26 юни 2018 г. обаче Съветът по общи въпроси заключи, че не се предвижда допълнителна работа за модернизиране на митническия съюз между ЕС и Турция.

5.7 Споразумения за стабилизиране и асоцииране със Западните Балкани

Преглед — актуално състояние

Споразуменията за стабилизиране и асоцииране (ССА), сключени през периода 2001 — 2016 г. с нашите партньори от Западните Балкани, включително Албания, бивша югославска република Македония, Черна гора, Сърбия, Босна и Херцеговина и Косово, подпомагат икономическото развитие и политическото стабилизиране на региона. ССА са правният инструмент за привеждане в съответствие на законите на тези държави с достиженията на правото на ЕС с цел тези държави да се подготвят за постепенното си интегриране в пазара на ЕС. С изключение на Косово (където ССТ влезе в сила директно, като обхваща и частта относно търговията) влизането в сила на ССА се предхождаше от влизането в сила на временни споразумения относно търговията. С тези временни споразумения относно търговията се създадоха отделни зони за свободна търговия между ЕС и всеки партньор от Западните Балкани, като се премахнаха митата и количествените ограничения върху двустранната търговия със стоки, с няколко изключения предимно по отношение на селскостопански продукти и продукти от риболов. В ССА са включени и допълнителни разпоредби, свързани с конкуренцията, защитата на правата върху интелектуална собственост и митническото сътрудничество, задълженията в областта на услугите и относно установяването, както и сближаването с достиженията на правото на ЕС в областта на държавните поръчки и стандартизацията.

Всички партньори от Западните Балкани са или кандидати, или потенциални кандидати за членство в ЕС. Сърбия и Черна гора понастоящем водят преговори за присъединяване.

От 2017 г. насам ЕС подкрепя усилията на партньорите от Западните Балкани да развият регионално икономическо пространство въз основа на зоната за свободна търговия, създадена от [Централноевропейското споразумение за свободна търговия](#) през 2006 г. Регионалното икономическо пространство на Западните Балкани има за цел да развие зона, в която безпрепятствено могат да се движат стоки, услуги, инвестиции и квалифицирани работници.

Развитие на търговията и използване на преференциите

От 2007 г. насам търговията с региона на Западните Балкани се е увеличила над два пъти, като разширяването на търговията облагодетелства държавите от Западните Балкани като цяло: в рамките на 10 години регионът е увеличил износа си за ЕС със 142 % на фона на по-слаб ръст в износа на ЕС за региона от 84 %. През 2017 г. степента на използване на преференциите върху вноса в ЕС от всички държави от Западните Балкани остана висока, със средна стойност 91 %. В случаите, когато има налични данни, степента на използване на преференциите върху износа на ЕС също е

*Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

Основни предизвикателства при изпълнението

6. СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА ИКОНОМИЧЕСКО ПАРТНЬОРСТВО (СИП) С ДЪРЖАВИТЕ ОТ АФРИКА, КАРИБИТЕ И ТИХООКЕАНСКИЯ БАСЕЙН (АКТБ)

[illegible]

Подкрепата от ЕС за изпълнението на СИП има за цел да подпомогне развитието на частния сектор и създаването на работни места, да увеличи търговията и да привлече инвестиции, включително в конкретни сектори като селското стопанство. Помощта за развитие, свързана с търговията, се предоставя по отношение на всички СИП, а

средствата се отпускат в рамките на Европейския фонд за развитие (ЕФР). Тази подкрепа се допълва от държавите — членки на ЕС, които също предоставят финансиране, по-специално в рамките на [стратегията за подпомагане на търговията](#)³¹, както и чрез програми в рамките на АКТБ. В бъдеще разумното съчетаване на подпомагането на търговията, подкрепата за изпълнението на СИП и [Европейския план за външни инвестиции](#)³² ще позволи на партньорите да използват в по-голяма степен възможностите, които предлагат СИП.

Изграждане на капацитет за търговия — примери за подкрепа за изпълнение от ЕС в рамките на СИП

Подкрепата за изпълнението на СИП е насочена към подсилване на капацитета на търговската политика, подобряване на бизнес климата и укрепване на капацитета по отношение на предлагането на частния сектор в държавите партньорки. Например в региона на Източна и Южна Африка, обхванат от СИП, Мавриций осъществява с подкрепа от ЕС проект за подобряване на регулаторната рамка по отношение на условията за бизнес и инвестиции. Разработена е платформа за електронно лицензиране като една входна точка за издаване на лицензи и разрешения за стопанска дейност, която съкращава и опростява процедурата за кандидатстване. В региона на ЮАОР, обхванат от СИП, националните администрации са получили подкрепа в областта на митниците, управлението на санитарните и фитосанитарните въпроси и улесняването на търговията — както по отношение на регионалната търговия, така и по отношение на износа за ЕС.

През юли 2017 г. ЕС предостави допълнителен принос от 5 милиона евро за програмата за търговски център и търговски оси („Hub and Spokes Trade Programme“). В рамките на програмата търговски съветници — „оси“, укрепват и подобряват капацитета на държавните министерства, а регионални търговски съветници — „центрове“, оказват помощ на големите регионални организации. Целта е да се повиши капацитетът на ключовите заинтересовани страни в публичния и частния сектор в държавите от АКТБ да допринасят за разработването, договарянето и прилагането на търговски политики и споразумения, като например СИП.

Значителна част от сътрудничеството за развитие (в обхвата на всички съществуващи инструменти на ЕС за външна помощ, включително за смесено финансиране) осигурява подкрепа за области на политиката, свързани със СИП, в съответните държави и региони партньори, включително развитието на МСП, индустриализацията, професионалното образование, развитието на селското стопанство и изграждането на връзки (транспортна и енергийна инфраструктура).

³¹ Стратегията на ЕС за подпомагане на търговията се основава на заключенията на Съвета от 12 декември 2005 г. (документ 15791/05), от 16 октомври 2006 г. (документ 14018/06) и от 15 май 2007 г. (документ 9555/07).

³² Вж. Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейската централна банка, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите и Европейската инвестиционна банка от 14 септември 2016 г.; COM(2016) 581 final.

6.1. СИП с Южноафриканската общност за развитие (ЮАОР)

През първата пълна година на изпълнение на Споразумението за икономическо партньорство Южна Африка и ЕС са се възползвали пълноценно от новите либерализирани тарифни линии. При Ботсуана, Лесото, Намибия и Свазиленд се е увеличил износът за ЕС на концентрати за безалкохолни напитки, както и на тропически плодове и ядки. Някои от африканските партньори по СИП — по-специално Мозамбик, Свазиленд и Зимбабве (която изпълнява СИП с ИЮА), отбелязват спад в своя износ на захар за ЕС поради засилената конкуренция на други производители в световен мащаб, както и поради края на квотния режим на ЕС за захарта. През октомври 2017 г. в Южна Африка беше организиран първият Форум на гражданското общество. На форума беше обсъдена ролята на споразуменията за икономическо сътрудничество за устойчивото развитие, включително техните аспекти, свързани с околната среда и трудовите права.

През 2017 г. ЕС продължи да повдига въпросите за пречките пред търговията в секторите на птицевъдството и текстилното производство пред партньори по СИП от ЮАОР, и по-специално Южна Африка.

6.2. Временно СИП с държавите от Източна и Южна Африка (ИЮА)

Износът за ЕС на четирите държави партньорки по временното СИП с ИЮА през 2017 г. отново се е увеличил с 15,3 %. Партньорите по СИП предложиха споразумението да се задълбочи, като се преработи в цялостно СИП, което обхваща и други теми освен търговията със стоки.

Цветя от вафлени кори от Мавриций се отправят към потребителите в ЕС

През 2017 г. почти половината от износа на Мавриций е бил за пазара на ЕС. Едно от дружествата, които се възползват от СИП, е Creasim Ltd, дружество от Мавриций, което произвежда годни за консумация декорации за сладкиши, като цветя, плодове и листа от вафлени кори, за сладкарски и хлебни изделия. Повече от 180 тона декорации за сладкиши се изнасят за пазарите на ЕС, което представлява 60 % от оборота на дружеството. Creasim има 230 работници, 30 % от които са били наети след влизането в сила на СИП. Вафлените кори стават все по-популярни в ЕС поради ниската си цена и енергийно съдържание. Регистрираните образци и модели са ръчно изработени и подлежат на строг контрол на качеството, отговарящ на стандартите на ЕС.

6.3. СИП с Форума на карибската група от държавите от АКТЕ (КАРИФОРУМ)

През 2017 г. износът на държавите от Карибите за ЕС се е увеличил с 12 % въпреки намаления поради настъпилите циклони износ на банани, какао и ориз. Все още предстои да се проявят големите ползи за държавите от Карибите от либерализацията на търговията с услуги. Роля за това играят множество фактори, включително липсата на изпълнение от страна на някои партньори, липсата на капацитет за предлагане, но и визовите режими на държавите — членки на ЕС, и липсата на данни относно услугите.

За да разрешат тези въпроси, партньорите по СИП се договориха да създадат специален Комитет по търговията с услуги. Представителите на гражданското общество (Консултативният комитет по СИП) проведеха своята трета среща през 2017 г. В своите препоръки гражданското общество призовава за своевременно приемане на механизъм за мониторинг и подчертава необходимостта от съблюдаване на социалните аспекти и основните трудови стандарти при изпълнението на СИП.

6.4. СИП с държавите от Тихоокеанския басейн и СИП с Гана, Кот д'Ивоар и Камерун

В региона на Тихоокеанския басейн Папуа-Нова Гвинея продължава да увеличава износа на преработени и консервирани рибни продукти (най-вече консервирана риба тон). През 2017 г. износът се е увеличил с 48,7 %. Западна и Централна Африка, Гана, Кот д'Ивоар и Камерун продължават да увеличават износа на преработени какаови продукти в рамките на съответните си СИП.

Повече банани от Кот д'Ивоар

През последното десетилетие (2007 — 2017 г.) вносът на банани от Кот д'Ивоар в ЕС се е увеличил с 80 %, въпреки че общият внос на банани в ЕС се е увеличил само с 50 %. През 2017 г. износът в количествено изражение се е увеличил на 316 000 тона (като възлиза на 235 милиона евро в стойностно изражение през 2017 г.). За възходящата тенденция е способствало осигуряването на дългосрочен освободен от мита и квоти достъп до европейския пазар чрез СИП. Производството на банани за износ съставлява около 10 % от БВП на селското стопанство в Кот д'Ивоар. Производството на банани е трудоемко, като коефициентът на заетост е по-висок, отколкото в другите селскостопански сектори в страната. В сектора са пряко заети около 10 000 работници, а други 3 300 се занимават с помощни дейности. Като се вземат предвид членовете на семействата, 60 000 души разчитат на сектора на бананите за своя поминък.

Преработено какао от Гана създава добавена стойност на местно равнище

Важен пример за успеха на Гана е способността на страната да увеличи износа на преработени какаови продукти за ЕС благодарение на освободения от мита и квоти пазарен достъп в рамките на СИП. През последните 10 години Гана е увеличила износа си на какаово масло, какаова маса и какао на прах за ЕС с 237 %. За сравнение, износът за ЕС на преработено какао от Нигерия, която остана в рамките на търговския режим по Общата система за преференции (ОСП), е в застой.

Добавянето на износ на местни преработени какаови продукти към износа на непреработено какао на зърна прави Гана по-устойчива на колебанията в цените на суровините на световния пазар. Ниските цени за какаото на зърна през 2017 г. са довели до спад в износа на какао на зърна от Гана за ЕС в размер на 400 милиона евро. Обратно, възходящата тенденция при износа на преработено какао се е запазила.

7. ТЪРГОВИЯ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ: АКТУАЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА НАЙ-НОВИТЕ ДЕЙНОСТИ

Всички ССТ и ЗВЗСТ от ново поколение, които ЕС е сключил от 2010 г. насам, съдържат глава относно търговията и устойчивото развитие с правно обвързващи ангажименти, чието прилагане е под надзора на комитетите по търговия и устойчиво развитие, които заседават веднъж годишно.

През 2017 г. се проведеха задълбочени политически дебати с участието на институциите на ЕС, държавите — членки на ЕС, и гражданското общество, за начините да се постигне по-ефективно изпълнение на главите относно търговията и устойчивото развитие и да се подобри прилагането им, като същевременно се потвърдят основните международни ангажименти, включително Парижкото споразумение относно изменението на климата. С оглед на това на 26 февруари 2018 г. службите на Комисията публикуваха [неофициален документ](#), в който беше представена обновена стратегия, изградена върху план за действие с 15 конкретни точки за действие. Те са групирани в четири големи рубрики, отразяващи консенсуса, до който доведоха разискванията относно областите, в които са необходими подобрения:

- (1) съвместна работа (с държавите — членки на ЕС, Европейския парламент и международни организации);
- (2) създаване на възможности за гражданското общество, включително за социалните партньори, да изпълняват своята роля по изпълнението;
- (3) постигане на резултати (включително чрез определяне на специфични за партньорите приоритети, по-активно прилагане и разширяване на тематичния обхват по отношение на разпоредбите относно трудовите права и изменението на климата, както и увеличаване на наличните ресурси в [рамките на стратегията за подпомагане на търговията](#) и извън нея); и
- (4) подобрена комуникация и прозрачност.

Сега вниманието е съсредоточено върху пълноценното прилагане на плана за действие от 15 точки, като се има предвид, че е предвиден преглед след пет години.

При изпълнението на главите относно търговията и устойчивото развитие Комисията осигурява тясна координация с държавите — членки на ЕС, чрез специална експертна група по въпросите на търговията и устойчивото развитие, която заседава четири пъти годишно. В съответствие с търговските споразумения са създадени вътрешни консултативни групи на гражданското общество, които провеждат редовни срещи с подкрепата на Европейския икономически и социален комитет.

ЕС продължава да настоява партньорите му да въведат механизми за балансиран и прозрачен диалог по въпросите, свързани с търговията и устойчивото развитие, и увеличава финансовите ресурси за насърчаване на участието на заинтересованите страни. Като важна стъпка в това отношение може да бъде открито сформирането на вътрешна консултативна група в Колумбия.

Напредъкът по изпълнението на поетите съществени ангажименти в областта на търговията и устойчивото развитие продължава с различна скорост, като отразява

естеството на предизвикателствата, пред които е изправен всеки партньор. Независимо от това, засилената ангажираност на ЕС започва да дава резултати. Забелязват се например окуражителни сигнали от Южна Корея, тъй като органите оповестиха пред обществеността в ЕС график на тристранните дискусии за преразглеждането на Кодекса на труда и други закони с цел проправяне на път за ратифицирането от страна на Южна Корея на оставащите четири основни конвенции на МОТ (вж. [резюмето на обсъжданията на шестия Комитет по търговия и устойчиво развитие](#)). Службите на Комисията следят отблизо този процес и при необходимост ще предприемат допълнителни действия. В Централна Америка ЕС влезе във взаимодействие с националните правителства и вътрешните консултативни групи с цел постигане на напредък, в сътрудничество с МОТ и други международни организации, по изпълнението на ангажиментите в областта на търговията и устойчивото развитие при трудни условия. С Перу ЕС активизира усилията си, за да гарантира ускоряване на работата по изпълнението. Становището, което група организации на гражданското общество внесе в Комисията, разкрива още по-ясно необходимостта перуанските органи да включат официално гражданското общество в страната в разглеждането на въпросите на търговията и устойчивото развитие.

Дейностите, свързани с търговията и устойчивото развитие, не са присъщи единствено на ССТ и ЗВЗСТ от ново поколение, но са свързани и с други видове търговски споразумения, като СИП (вж. например срещата на първия Форум на гражданското общество в рамките на ЮАОР, описана в точка 6.1).

Редица програми и проекти, финансирани от ЕС, също допринасят за изпълнението на целите на търговията и устойчивото развитие в държавите във и извън обхвата на търговските споразумения на ЕС³³.

В допълнение към това, [Европейският план за външни инвестиции](#) и Регламент (ЕС) 2017/1601 от 26 септември 2017 г.³⁴ имат за цел да подкрепят действия, които допринасят за постигане на целите на търговията и устойчивото развитие.

³³ Вж. например програмата „Switch Africa Green“, по която се предоставя подкрепа на държавите в Африка за постигане на устойчиво развитие чрез участие в прехода към приобщаваща зелена икономика; <https://www.switchafricagreen.org/index.php?lang=en>

³⁴ Вж. Регламент (ЕС) 2017/1601 на Европейския парламент и на Съвета от 26 септември 2017 година за създаване на Европейски фонд за устойчиво развитие (ЕФУР), гаранция от ЕФУР и Гаранционен фонд на ЕФУР.

8. НА ФОКУС: ТЪРГОВИЯТА С ПРОДУКТИ НА ХРАНИТЕЛНО-ВКУСОВАТА ПРОМИШЛЕННОСТ В РАМКИТЕ НА ССТ

Как ССТ на ЕС допринасят за търговията с продукти на хранително-вкусовата промишленост: актуално състояние през 2017 г.

Търговията с продукти на хранително-вкусовата промишленост в рамките на ССТ на ЕС нараства и има значителен принос за успеха на износа на земеделски и хранителни продукти от ЕС. През 2017 г. търговията с продукти на хранително-вкусовата промишленост на ЕС с държави партньорки по ССТ съставлява една трета от общия износ на селскостопански и хранителни продукти от ЕС и над 40 % от вноса. Търговията в рамките на ССТ на ЕС от първо поколение (по-специално с Швейцария, Норвегия и Алжир) е допринесла значително за излишъка от 20 милиарда евро, който ЕС е натрупал при общата търговия с продукти на хранително-вкусовата промишленост през 2017 г. В рамките на ССТ от „ново поколение“ с Южна Корея, петата по големина експортна дестинация на ЕС при търговията с продукти на хранително-вкусовата промишленост, обхваната от споразуменията за свободна търговия, износът на ЕС в сектора се е увеличил със 113 % през последните 8 години. Между 2016 и 2017 г. износът на ЕС за Южна Корея се е увеличил с 10 %, от 2,6 на 2,9 милиарда евро. Очаква се с напредъка по изпълнението на споразумението с Канада, ВИТС, да бъдат реализирани големи ползи. ВИТС има за цел постепенното премахване на митата на 91 % от всички тарифни линии за селскостопански продукти.

Износът на ЕС в рамките на ССТ е почти равномерно разпределен между първични селскостопански продукти и преработени храни и напитки. През 2017 г. основните експортни дестинации са били Швейцария, Норвегия, Турция, Канада, Южна Корея и Алжир, на които се падат 55 % от износа на селскостопански и хранителни продукти за държави партньорки по ССТ и 19 % от общия износ на селскостопански и хранителни продукти от ЕС. Понастоящем Украйна е на първо място като източник на внос на селскостопански продукти за ЕС в рамките на ССТ (главно за зърнени храни, растителни масла и маслодайни семена). През 2017 г. вносът от тази държава се е увеличил с една трета. На Украйна, Швейцария, Турция, Кот д'Ивоар, Южна Африка, Колумбия и Чили се падат 51 % от вноса на селскостопански и хранителни продукти по всички ССТ и 22 % от общия внос на селскостопански продукти в ЕС през 2017 г. По-голямата част от вноса в ЕС се състои от първични селскостопански продукти, като например тропически плодове, какао, зеленчуци и кафе (72 %), като преработените храни и напитки съставляват 22 %.

ССТ отварят пазарите за селскостопански продукти, храни и напитки, като по този начин създават добавена стойност и разкриват работни места в сектора на първичното селскостопанско производство, както и в хранително-вкусовия сектор, както показва завършеното през 2016 г. [проучване на въздействието на търговските споразумения на ЕС върху селскостопанския сектор](#), извършено от Copenhagen Economics по поръчка на Комисията и приключено през 2016 г. През 2017 г. Комисията отново положи усилия да насърчи търговията със селскостопански продукти, включително чрез посещение на високо равнище в Канада и популяризиране на хранителни продукти и напитки от ЕС на големи международни търговски панаири (например в Торонто и Абу Даби). В допълнение към 100-те индивидуални програми за популяризиране, които вече се изпълняват през 2017 г., Комисията избра 33 допълнителни предложения за

популяризиране на селскостопански и хранителни продукти от ЕС в трети държави, които ще бъдат изпълнени между 2018 г. и 2020 г. Някои от тези кампании, съфинансирани от ЕС, включват например популяризирането в Египет на ябълки с географски означения или увеличаването на износа на шунки и сирена от ЕС в Мексико.

Износителите от ЕС могат да се възползват от над 600 преференциални тарифни квоти, предоставени от нашите партньори по ССТ. Използването на тарифните квоти при отделните държави и продукти се различава по различни причини и Комисията полага усилия да подобри тяхното усвояване. През 2017 г. тя успя да получи по-добри условия на пазарен достъп за износа на говеждо месо от ЕС за Турция.

Разпоредбите на ССТ относно санитарните и фитосанитарните аспекти се използват за преодоляване на пречките пред търговията, свързани със СФСМ, в държавите партньорки. През 2017 г. например Комисията успя да постигне по-голям пазарен достъп за няколко държави — членки на ЕС, за свинско месо в Мексико и млечни продукти от ЕС в Перу. Украйна премахна временната забрана върху вноса на домашни птици във връзка с инфлуенцата по птиците, а Япония премахна забраната върху вноса на говеждо месо във връзка със СЕГ (спонгиформна енцефалопатия по говедата) за още две държави членки. ССТ също така съдържат разпоредби, насърчаващи високо равнище на защита на здравето на растенията и животните по отношение на търговските партньори на ЕС, включително в държавите от източното партньорство и Западните Балкани. Неотдавнашен успех беше приемането от съответните подкомитети по ЗВЗСТ на стратегии в областта на санитарните и фитосанитарните въпроси за Молдова и Грузия. Украйна също финализира разискванията с Комисията по този въпрос.

ССТ предвиждат защитата на водещи продукти на ЕС, като например Aceto Balsamico di Modena, Feta, Reblochon, Prosciutto di Parma или Queso Manchego, както и на вина и спиртни напитки, защитени като географски означения (ГО)³⁵. По-новите ССТ на ЕС гарантират високо равнище и значителен обхват на защитата на ГО в държави, в които в повечето случаи преди това не се е предлагала защита. Еквадор например ще защити 116 ГО на ЕС. От септември 2017 г. 143 селскостопански и хранителни продукти на ЕС с географски означения се ползват от защита по силата на ВИТС, в допълнение към вината и спиртните напитки с географски означения, защитени в Канада от 2003 г. насам. В Молдова беше осигурена защита на Prosecco, с което приключи един дългогодишен съдебен спор.

ССТ предвиждат защита на производителите от ЕС на чувствителни продукти, като например говеждо месо, домашни птици или захар. Те са напълно изключени от преференциалната търговия или, ако са частично изключени от нея, са обхванати от общо около 360 тарифни квоти на ЕС. За чувствителните плодове и зеленчуци се прилага система на входни цени по време на пиковия период на прибиране на реколтата в ЕС.

³⁵ Географско означение (ГО) означава отличителен знак, използван, за да идентифицира даден продукт като произхождащ от територията на определена държава, регион или местност, когато неговото качество, репутация или други характеристики са свързани с географския му произход.

В допълнение ССТ имат за цел да подкрепят местния селскостопански сектор в развиващи се държави, като държавите от АКТБ или някои партньори от Централна и Латинска Америка. СИП на ЕС се фокусират върху целите за развитие и са постигнали резултати в подкрепа на изграждането на капацитет в селскостопанския сектор на много държави от АКТБ: между 2007 г. и 2017 г. вносът на селскостопански и хранителни продукти от държави партньорки по СИП се е увеличил със 71 % в стойностно изражение, предимно при селскостопанските стоки, като тропически плодове, какао или кафе, които не се отглеждат в ЕС. Освен това, макар че износите на ЕС за Централна Америка и Колумбия, Еквадор и Перу се увеличава, тези държави имат излишък при търговията с продукти на хранително-вкусовата промишленост поради вноса в ЕС на пресни тропически плодове, като бананите.

Комисията си сътрудничи със своите партньори по ССТ по широк кръг от важни въпроси, свързани с търговията със селскостопански продукти, като се започне от техническата помощ на ЕС в сектора на селското стопанство и развитието на селските райони и се стигне до подобряване на системите за контрол на безопасността на храните.

Изпълнение на ССТ в сектора на хранително-вкусовата промишленост: настоящи и бъдещи дейности

Комисията работи на няколко фронта, за да гарантира, че ССТ ще донесат ползи за селскостопанския сектор, сред които и следните:

- ✓ решаване на висящи въпроси, свързани с достъпа до пазара, като износа на говеждо месо от ЕС за Южна Корея и признаването на регионализацията на равнището на ЕС, особено за износа на домашни птици и свинско месо от ЕС за Южна Корея, Япония и Южна Африка;
- ✓ ефективно прилагане на ВИТС (например мониторинг на използването и събиране на информация за разпределението и прехвърлянето на тарифните квоти за сирене) и подготовка за СИП с Япония (когато бъде изпълнено в пълна степен, това СИП ще либерализира 87 % от текущия износ на селскостопански и хранителни продукти);
- ✓ мониторинг и подобряване на използването на тарифните квоти;
- ✓ укрепване на защитата на ГО (например ВИТС, Чили и Колумбия, Еквадор и Перу) и ускоряване на процеса за добавяне на допълнителни ГО на ЕС в списъка, защитен съгласно ССТ (Южна Корея);
- ✓ наблюдаване на механизма за стабилизиране по отношение на бананите от Колумбия, Еквадор, Перу и Централна Америка;
- ✓ засилване на сътрудничеството с партньорите по ССТ (като Канада или Япония) по важни въпроси от общ интерес, като например хуманното отношение към животните и антимикробната резистентност;
- ✓ мобилизиране на използването на средства от ЕС за предоставяне на техническа помощ, например в държавите в региона на източното партньорство (за по-

нататъшно регулаторно хармонизиране с достиженията на правото на ЕС в Грузия, Молдова и Украйна), Западните Балкани или държавите от АКTB.

9. АКТУАЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ТЕКУЩИ И БЪДЕЩИ ДЕЙНОСТИ

Комисията провежда открита дискусия с Европейския парламент относно изпълнението на ССТ, включително по [Резолюцията на Европейския парламент относно доклада на Комисията относно изпълнението на общата търговска политика](#). Комисията ще продължи ежегодно да представя доклад относно изпълнението на ССТ на ЕС на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите.

Комисията участва в много дейности, чрез които помага на хората и предприятията да извлекат максимални ползи от ССТ, като доразвива съществуващите инструменти и практики и разработва нови:

- ✓ За да улесни използването на ССТ от МСП, Комисията разработва онлайн портал за внос и износ от ЕС, в който се интегрира цялата информация от нейната база данни за достъпа до пазари и бюрото за съдействие в областта на търговията. Наред с друго, порталът ще предлага информация и насоки, специфични за отделните продукти, относно процесите на митническо оформяне, подкрепени със система за предупреждение, съобразена с индивидуалните ползватели. Актуална информация за преференциалните тарифи може да бъде намерена и в [базата данни на ЕС ТАРИК](#), а подробна информация относно преференциалните правила за произход и свързаните с тях процедури е предоставена на интернет страниците на Комисията, посветени на митническите въпроси;
- ✓ Комисията полага усилия да получава надеждни данни от своите партньори, които да ѝ позволяват да определя степента на използване на преференциите върху износа от ЕС, да повдига въпроси пред партньорите и да предоставя помощ, когато е уместно. След приемането на ВИТС новите споразумения ще съдържат задължителна разпоредба относно периодичния обмен на данни. Комисията също така издирва допълнителна информация, която може да бъде получена от разглеждането на други косвени показатели, като например процента на икономии на мита, който измерва степента на икономии на мита спрямо общия потенциал за икономии на мита³⁶;
- ✓ Новата експертна група по търговските споразумения на ЕС предоставя консултации на Комисията относно изпълнението на ССТ. Гражданското общество допринася, наред с другото, чрез редовни срещи за диалог с гражданското общество.

³⁶ Този показател би могъл да помогне за идентифициране на сектори, в които стойност на износа принципно и потенциалните икономии на мита са високи и където е важно да се подобрят резултатите (вж. също проучването от 2018 г. на Nilsson и Preillon, достъпно на адрес http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/june/tradoc_156931.pdf

- ✓ Наскоро Комисията засили сътрудничеството си с държавите — членки на ЕС, по междусекторни въпроси, свързани с прилагането на ССТ, чрез специална мрежа на координаторите на ССТ.
- ✓ С цел обсъждане на изпълнението на главите относно търговията и устойчивото развитие, и по-специално практическите аспекти на 15-те точки от плана за действие в областта на търговията и устойчивото развитие, вече четири пъти годишно заседава специална група от експерти на държавите членки по търговията и устойчивото развитие. Освен това компетентните служби на Комисията възложиха проучвания през 2018 г. и 2019 г. относно прилагането на основните трудови стандарти и относно условията на труд в 29 държави, обхванати от ангажиментите по ОСП+ и ССТ.
- ✓ За да се повиши прозрачността относно изпълнението, Комисията, започвайки от ВИТС, ще прави обществено достояние информацията относно диалозите и заседанията на комитетите по ССТ на своята интернет страница „[Прозрачността в действие \(Transparency in Action\)](#)“. Комисията ще се стреми да повиши прозрачността при съществуващите споразумения за свободна търговия, като поддържа връзка със своите партньори.
- ✓ За да се гарантира, че ССТ започват да функционират възможно най-бързо, Комисията предоставя изчерпателна информация на своя уебсайт в хода на подготовката за тяхното прилагане. В допълнение към текста на временните ССТ, започвайки от ВИТС, Комисията ще публикува информационни листове, ръководства „стъпка по стъпка“ за предприятията, примери за износители и инфографики. За да бъде по-добре подготвена за изпълнението на нови ССТ, Комисията инвестира, когато това беше уместно, в проучвания на вътрешната правна рамка на няколко държави партньорки.
- ✓ Комисията също така насърчава изпълнението на ССТ чрез своите прояви, озаглавени „Ден на достъпа до пазари“, с държавите — членки на ЕС, като използва опита, събран чрез своето Партньорство за достъп до пазари. [Мрежата „Enterprise Europe“](#) (EEN) и агенциите за насърчаване на търговията на държавите — членки на ЕС, както в Европа, така и в чужбина, заедно със стопански и търговски асоциации, като Световната мрежа на европейските стопански организации (EBO WWN), предоставят информация и популяризират конкретните възможности, предлагани от ССТ.
- ✓ Екипите за достъп до пазари в делегациите на ЕС в трети държави търсят възможности за използване на средства от ЕС за подпомагане на изпълнението на ССТ, като инструмента за партньорство или други подходящи инструменти. [Стратегията на ЕС за подпомагане на търговията](#) и [планът на ЕС за външни](#)

[инвестиции](#) подкрепят малките предприятия от развиващите се държави да се възползват от възможностите, произтичащи от ССТ. Общата инициатива за европейска икономическа дипломация, започнала през 2017 г., гарантира, че различните политики на ЕС се подсилват взаимно в подкрепа на ключови икономически приоритети, един от които е изпълнението на ССТ.

- ✓ През 2018 г. Комисията ще представи междинната оценка на ССТ с Южна Корея и скоро след това ще започне да работи по междинната оценка на споразумението с Колумбия и Перу. В ход е провеждането на [последваща оценка](#) на ССТ на ЕС с шест държави партньорки от Средиземноморието, която се очаква да бъде завършена в края на 2019 г.

10. ПРАВОПРИЛАГАНЕ

ССТ на ЕС предвиждат строго прилагане на материалноправните задължения, включени във всяко споразумение, с цел да се гарантира ефективното и своевременно разрешаване на спорове, които могат да възникнат в това отношение. През 2017 г. не се стигна до уреждане на спорове в рамките на ССТ, но Комисията продължава внимателно и задълбочено да следи изпълнението на ССТ. Това позволява на Комисията да преценява за всеки отделен случай доколко е уместно да използва правоприлагане.

Приложение 1 — ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПРЕФЕРЕНЦИИ ВЪРХУ ВНОСА В ЕС

Държава износител	2015 г.	2016 г.	2017 г.
Споразумения за свободна търговия от ново поколение			
Колумбия	97 %	97 %	97 %
Коста Рика	96 %	97 %	96 %
Еквадор	89 %	88 %	97 %
Ел Салвадор	82 %	74 %	90 %
Гватемала	95 %	95 %	93 %
Хондурас	91 %	92 %	92 %
Никарагуа	94 %	94 %	93 %
Панама	70 %	61 %	82 %
Перу	98 %	97 %	96 %
Южна Корея	85 %	87 %	88 %
ЗВЗСТ			
Грузия	83 %	80 %	77 %
Молдова	91 %	88 %	85 %
Украйна	87 %	89 %	87 %
Споразумения за свободна търговия от първо поколение			
Средиземноморски партньори			
Алжир	97 %	95 %	97 %
Египет	95 %	96 %	97 %
Израел	89 %	90 %	91 %
Йордания	68 %	79 %	75 %
Ливан	76 %	71 %	70 %
Мароко	97 %	97 %	97 %
Окупирани палестински територии	78 %	81 %	77 %
Тунис	95 %	96 %	94 %
Западни Балкани			
Албания	87 %	86 %	86 %
Босна и Херцеговина	93 %	94 %	94 %
бивша югославска република Македония	97 %	95 %	94 %
Косово	85 %	89 %	92 %
Черна гора	81 %	83 %	90 %
Сърбия	93 %	90 %	92 %
Партньори от Латинска Америка			
Чили	95 %	95 %	96 %
Мексико	52 %	58 %	70 %
Държави от ЕАСТ			
Норвегия	71 %	66 %	69 %
Швейцария	86 %	83 %	85 %
Споразумения за икономическо партньорство (СИП)			
КАРИФОРУМ (средна стойност)	91 %	92 %	91 %
ЮАОР (средна стойност)	87 %	80 %	83 %
ИЮА (средна стойност)	97 %	97 %	96 %
Кот д'Ивоар	99 %	98 %	98 %
Гана	98 %	98 %	96 %
Централна Африка (Камерун)	91 %	97 %	99 %
Тихоокеански басейн (средна стойност)	92 %	99 %	81 %

ПРИЛОЖЕНИЕ 2 — ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПРЕФЕРЕНЦИИ ВЪРХУ ИЗНОСА ОТ ЕС

Държава вносител	2015 г.	2016 г.	2017 г.
Споразумения за свободна търговия от ново поколение			
Колумбия	63 %	71 %	68 %
Перу	28 %	47 %	52 %
Коста Рика		38 %	
Еквадор			42 %
Южна Корея	68 %	71 %	74 %
ЗВЗСТ			
Грузия	72 %	71 %	77 %
Споразумения за свободна търговия от първо поколение			
Средиземноморски партньори			
Египет	36 %	62 %	44 %
Израел		89 %	86 %
Ливан	74 %		58 %
Мароко		52 %	
Западни Балкани			
Албания	76 %	80 %	78 %
бивша югославска република Македония		90 %	89 %
Косово		44 %	
Черна гора	85 %	85 %	86 %
Сърбия	89 %	90 %	91 %
Партньори от Латинска Америка			
Чили	76 %	75 %	76 %
Мексико	76 %	85 %	75 %
Държави от ЕАСТ			
Швейцария	79 %	79 %	78 %

ПРИЛОЖЕНИЕ 3 — СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

АКТБ	Държави от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн
КАРИФОРУМ	Форум на карибската група от държавите от АКТБ
ВИТС	Всеобхватно икономическо и търговско споразумение Канада — Европейски съюз
CITES	Конвенция по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора
ВКГ	Вътрешна консултативна група
ЗВЗСТ	Задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия
EVO WWN	Световна мрежа на европейските стопански организации
ЕИП	Европейско икономическо пространство
EEN	Мрежа „Enterprise Europe“
СИП	Споразумение за икономическо партньорство
ИЮА	Източна и Южна Африка
ПЧИ	Преки чуждестранни инвестиции
ССТ	Споразумение за свободна търговия
ГО	Географски означения
ПИС	Права върху интелектуална собственост
МОТ	Международна организация на труда
НОН	Най-облагодетелствана нация
PUR	Степен на използване на преференциите
ССА	Споразумение за стабилизиране и асоцииране
ЮАОР	Южноафриканска общност за развитие
МСП	Малки и средни предприятия
СФС	Санитарни и фитосанитарни (напр. въпроси)
ТПТ	Технически пречки пред търговията
ТК	Тарифни квоти
ТУР	Търговия и устойчиво развитие